NATIONAL LIBRARY
APR 7 1971
BIBLIOTHEQUE NATIONALE

B101/10/16/1+

LATVIAN NEWSPAPER FOR CANADA AND U.S.A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi". Business Office: 491 College St. Toronto 174, Ontario, Canada. Editor-in-Chief: KRISS SIDARS. Telephones: 921—7121: 465-7902. United States Editorial Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

SATURDAY, MARCH 27, 1971

LATVIJA
AMERIKA

25. N-RS. SESTDIENA, 1971. GADA 27. MARTS 21. GADS

SECOND CLASS MAIL REGISTRATION NUMBER 2249 Cena 35 centi

LATVIEŠU LAIKRAKSTS AMERIKĀ

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Atbildīgais redaktors: KRISS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465—7902. Birojs: 491 College Street, Toronto 174, Ont., Canada; tālr. 921—7121. Nujorkas redakcijas vadītājs: V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx N. Y. 10466, U. S. A. Tālrunis 994—7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. ŠIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774—5744. Redaktors Eiropā: V. SKULTĀNS, 605 Offenbach/Main.

Mēs izturēsim

Latviešu centrālo kultūras dienu vispusīgi plašais ievadījums Grand Rapidos un Kalamazū stiprināja paļāvību pašu spēkiem un apņēmību — izturēt.

Ja riotājus sākotnēji māca bažas par plašo Centrālo kultūras dienu izdošanos, tad sarīkojumi pirmās nedēļas nogalē, 13. un 14. martā, ar tautiešu kuplo atsaucību ne tikvien iepriecināja, bet pat pārsteidza. Sarīkojumi tuvināja Kalamazū un Grand Rapidu latviešus kopējā sadraudzīgā vienībā. Tie brauca no vienas vietas uz otru. Netrūka arī sabiedrisko darbinieku no Detroitas, Klīvlendas un Lansingas.

Kultūras dienu vadmotīvu — Kur esam, kurp ejam, ko darīt? — pieminēja vairāki runātāji. ALAs Kultūras biroja vadītājs prof. V. Klīve, atklājot Kultūras fonda tēlotājas mākslas izstādi Grand Rapidos, aicināja visus kopīgi meklēt un atrast šiem vārdiem atbildi. Noklausoties referātu, atbilde radās — mēs izturēsim!

Tautiešu atsaucību sarīkojumiem visspilgtāk liecināja apmeklētāju pieplūdums Grand Rapidu mākslas mūzejā, kur 13. martā atklāja Kultūras fonda tēlotājas mākslas izstādi. Rakstnieku cēliens Kalamazū latviešu b-bas namā bija pulcinājis ap 150 klausītāju, prof. Ā. Ābeles darbu koncertā Kalamazū vidusskolā ieradās jau tuvu pie 300, bet prof. T. Ķeniņa un mākslas kritiķa O. Jēgena priekšlasījumos ieradās ap 150 uzmanīgu klausītāju. Lietišķās mākslas izstādes atklāšanas laikā telpas bija tik pārpildītas, ka saspiestības dēļ nebija pat iespēja atvērt logus.

Ar lielu interesi apmeklētāji noklausījās ALAs valdes priekšsēža U. Gravas referātu; „Radītāja gara konflikts mūsu organizatoriskajā struktūrā", analizējot latviešu sabiedrības attiekšmes un pārmaiņas organizātoriskās un kultūras dzīves izpaudumos. Viņš bija visaizņemtākais un pienākumiem pārslogotākais Centrālo kultūras dienu dalībnieks. 14. marta rīta pusē U. Grava apspriedās ar Kultūras fonda darbiniekiem. Sekoja satikšanās ar Kalamazū organizāciju vadītājiem un sabiedriskā darba darītājiem. ALAs priekšsēdis deva īsu ieskatu ALAs valdes darbībā, atbildēja uz jautājumiem un uzmanīgi uzklausīja ierosinājumus. Turpat U. Grava atklāja Centrālās kultūras dienas ar savu saistošo referātu izpelnoties ilgus aplausus un Latviešu biedrības dāmu komitejas priekšnieces H. Poles pasniegtās rozes.

Pēc priekšlasījuma ALAs prdis U. Grava atklāja lietiškās mākslas izstādi, deva interviju vietējam TV raidītājam un aizbrauca uz 50 jūdžu attālajiem Grand Rapidiem, apmeklēt iepriekšējā dienā atklāto Kultūras fonda tēlotājas mākslas izstādi. Pirms Kalamazū atstāšanas, sastopot tik nevaļīgo ALAs priekšsēdi, kas jau iepriekšējā dienā bija paspējis būt Toronto, lai piedalītos Latviešu nacionālās apvienības Kanadā padomes sesijas atklāšanā un pēc tam ieradies Klīvlendā latviešu gaidu 50 gadu jubilejas sanāksmē, ar uzsvaru apliecināja sirsnību, kādu viņš izbaudījis šajos apmeklējumos, izceļot Kultūras dienu rīkotāju tiešo darbu un šo dienu lielo nozīmi. Par ALAs ieguvumu viņš bija sajūsmināts, turot rokā 100 dol. čeku ar Dr. V. Muižnieka paraksta, kas apliecināja pirmo ALAs mūža biedru Kalamazū. „Ceru, ka šis pirmais mūža biedrs nebūs vienīgais no darbīgās un centīgās Kalamazū latviešu saimes," izteicās U. Grava.

„Ja mūsu jaunrade tā turpināsies, izredzes nav bēdīgas, mēs vēl varam izturēt ilgus gadus. Mūsu tauta dzimtenē parādījusi lielu enerģiju, kaut ar propagandas piemaisījumu. Arī trimdā esam spējuši noturēties, kas bijis iespējams spēkus nesadalot katrā kontinentā atsevišķi, bet visiem turoties kopā. Nākotnē jāraugās ar cerību — mēs izturēsim," sava priekšlasījuma noslēgumā apliecināja prof. Tālivaldis Ķeniņš.

„Ir vērts pielikt pūles, strādāt un rīkot šāda veida kultūras dienas, ja tautieši tās atbalsta un apmeklē. Atsaucība ir labākā pateicība," par kultūras dienām izteicās laviešu b-bas vicepriekšsēdis un lietiškās mākslas izstādes pārzinis Jēkabs Grotēns.

V. Bokļs

Latvijai mūžam būt! — Šāds bija sauklis, kas saņēma LNAK jaunās padomes locekļus, kad viņi pirmo reizi pulcējās DV namā Toronto padomes sesijas sēdei 14. martā. Pie prezidija galda, no kreisās: T. Kronbergs, E. Krūka, K. Dobelis, V. Upeslācis, A. Rāviņš un citi, kas uzņēmumā aizsegti.

Foto: J. Ligers

Zviedrija gatavojas aizsardzībai

IZSTRĀDĀTI DIVI AIZSARDZĪBAS PLĀNI — UZ ZEMES UN JŪRA

Pašlaik Zviedrijas aizsardzības spēki ir vājāki nekā 1968. gadā, konstatē armijas virspavēlnieks S. Sinnergrens. Lai armijas cīņas spēju uzlabotu materiāli un panāktu labāku karavīru apmācību, virspavēlniecība iesniegusi valdībai 15 gadu plānu, kā nākotnē aizsardzība izveidojama.

Plāna izejas punktu nosaka Zviedrijas stratēģiskais stāvoklis. Virspavēlniecība domā, ka arī 15 gadu laikā tas nemainīsies, kaut arī tad pasaulē vēl dominētu tikai divas lielvaras — ASV un Pad. savienība. Iespējams, ka šajā laikā izveidosies vēl divās varas — Ķīna un Japāna, varbūt arī Rietumeiropa. Pad. savienība būs arvien vairāk ieinteresēta pasaules jūrās, un centīsies iegūt bazes citās zemēs. Arī ASV paturēs globālo interesi, tādēļ Eiropas ziemeļiem arī nākotnē būs stratēģiska nozīme. Konflikta gadījumā tieši ziemeļos var vistuvāk saskarties Austrumi un Rietumi, tāpat Baltijas jūras izeja okeanā ir svarīgs stratēģisks punkts.

No šī izejas stāvokļa virspavēlniecība konstruē dažādas uzbrukuma iespējas, kādas Zviedrijai būtu sagaidāmas, un šis stāvoklis arī nosaka, cik stiprai un kādā izveidojumā aizsardzībai jābūt. Virspavēlniecība ir paredzējusi deviņus uzbrukuma veidus, bet tuvāk nevar par tiem izteikties. Izplānoti arī divi galvenie aizsardzības plāni. Pēc pirmā plāna, zemes okupācijas gadījumā, jācenšas cik vien iespējams novājināt ienaidnieka spēkus. Aizsardzībai jābūt ļoti izturīgai, lai piespiestu ienaidnieku cīnīties ilgu laiku ar lieliem zaudējumiem. Šis plāns paredz vairāk attistīt zemes spēkus, un tiem jādarbojas patstāvīgi katrā apgabalā. Gaisa spēkiem šī cīņa jāatbalsta, kamēr flotei būtu mazāka nozīme.

Otrs plāns paredz tā saucamo „sliekšņa" aizsardzību. Ienaidnieks jāaptur pirms tas sasniedzis zemi. Tas nozīmē, ka jau sākumā uzbrucējam jānodara tik lieli zaudējumi cik iespējams. Šim nolūkam jāizveido jūras spēki, uzbrukuma lidmašīnas un gaisa aizsardzība. Zemes spēki var būt mazāki, bet ar lielākām kustības iespējām un labu kvalitāti.

Katram aizsardzības plānam virspavēlniecība izkalkulējusi trīs izmaksas līmeņus. Armijā jāpavairo arī atbildīgais personāls, sevišķi tas attiecas uz instruktoriem, kuŗi zemās algas dēļ aizvien vairāk izstājas no dienesta.

Virspavēlniecība uzsver, ka aizsardzības plānam jābūt ļoti tālredzīgam. Jauno ieroču izveidošana jāparedz gadiem uz priekšu. Sevišķi tas attiecas uz gaisa un jūras spēkiem. Valdībai jāaizlemj, kuŗu aizsardzības taktiku izveidot. Pēc pirmā plāna tūlīt jāsstrādā jauns kara dienesta likums, jaunkareivju iesaukšanas sistēma jāmaina, jāizveido jauni artilerijas ieroči. Jādomā arī par jaunās ģenerācijas Viggen tipa uzbrukuma lidmašīnu, tāpat par kādu smagāku gaisa robotu. Jāpārveido arī radara sistēma un kauju vadības centrāle.

● ASV ir ar mieru ierobežot jaunu atomieroču izveidošanu. Pēc diplomātu izteicieniem Vinē, ar to būs nobruģēts tālākais saprašanās ceļš stratēģisko ieroču ierobežošanai SALT sarunas risinājās pilnā spēkā, pasvītrojis ASV galvenais sarunvedis. Džerards Smits. Padomju delegāciju vada Vladimirs Semenovs. SALT sarunas pārtrauca decembrī Helsinkos, Somijā, un tagad atkal atsāka Austrijas galvaspilsētā Vinē.

ALAs valdes priekšsēdis U. Grava Kultūras dienu atklāšanā Kalamazū.

Foto: F. Rituma

Aivars Runģis

DOMĀSIM NĀKOTNES DOMU

Vai mēs, kas vairāk nekā pēc divdesmit pieciem gadiem trimdā esam vēl palikuši latvieši, gribam un spējam saklausīt savā valodā teiktus aicinājumus? — jautā Aivars Runģis studiju grupas biļetena „sgb" marta (40.) numurā un turpina:

Vai mūsos dzīvo kaut daļa tās piekāpšanās savai tautai, ko kā atsevišķi individi apliecināja pārstāvji dažādās ppaaudzēs pirms mums, bet ko vadības trūkuma dēļ neizvērta par tādu spēku, par kādu tas tapa citām tā paša lieluma tautām Eiropā, nodrošinot tām etnisko eksistenci bez draudiem nākotnē?

Vai šodien esam izauguši lieli diezgan garīgi un morāli, lai atkal spētu uzklausīt aicinājumu dzīvot un pūlēties tālas nākotnes vīzijai, rodot no visa sava mūža darba varbūt vienīgi personīgu gandarījumu, ka uzupurējāmies mazās latviešu tautas gaišākām dienām? Vai mūsos ir tā piederības pārdzīvojumu straume, kas, runājot kādas jaunas latviešu autores vārdiem, „nāk no pagātnes, iet caur mani un no manis iesniedzas nākotnē"? Vai dzīves un dzīvības jēgas, saules koka meklēšana, kas nodarbinājusi un nodarbina mūsu tautas lielākos garus, nevar būt arī mūsu ikdienas daļa mūsu dzīvošanas atvieglināšanai?

Apzināsimies: mēs, kas kā jaunieši vai bērni atstājām Latviju pirms divdesmit pieciem gadiem, šodien turam rokās visu latviešu trimdas mantojumu. Kāds tas ir? Tas ir tāds: ja mums būtu izvēle, mēs to noraidītu! Bet izvēles mums nav. Mums ir tikai atbildība, atbildība sevis priekšā, atbildība savas tautas un tās vēstures priekšā. Tāpēc būsim atklāti pret citiem, patiesi pret sevi — dzīvojot, rīkojoties un „cīnoties" tā kā divdesmit pieci aizvadītajos gados, mēs Latvijas atbrīvošanā daudz neko nepaveiksim, tautai maz palīdzēsim un trimda ātri salks un atdzes bojā.

Trimdas mantojums ir kā šausmīgā veidā sadilis kapitāls: dzīvots nav tikai no noguldījuma procentu peļņas vien, bet līdz neprātam deldēts arī pats noguldījums. Būsim atklāti — trimdā ir tikusi veidota visādīga sabiedriska sadzīve, kas skanīgiem vārdiem tad nodēvēta par cīņu un cīnīšanos. Tāpēc ir jānāk jauniem, spilgtiem kopības un piederības apziņas pārdzīvojumiem, kas skar visus. Ir jānāk apliecinājumiem darbos. Mūsu tautības apziņai un mūsu piederības apliecinājumiem pie latviešu tautas jāiztelcas darbos un jāķūst par lielu reformētāju spēku, kuŗš izaug katrā atsevišķā individā un ar trimdas kopību gūst savu spilgtāko izpausmi.

Mūs pašus kā latviešus var paglābt un mēs pastāvēsim kā latvieši tikai tad, ja mēs dzīvosim dienai, kad, mainoties politiskai situācijai, paši vai mūsu bērni vai bērnu bērni atgriezīsies savā tēvu tēvu zemē; ja mums būs piederības un kopības sajūta ar tautu Latvijā, ja mēs visur ar tautu identificēsimies; ja mēs diendienā rūpēsimies, lai mums, nedz mūsu bērniem nepārtrūktu kultūras saites ar tautas kodolu Latvijā, ja mēs apzināsimies, ka mums daļa, (bet ne jau tik liela daļa, ka to jūtam!) savas garīgās un materiālās rocības jāatdod tautai tieši vai netieši, tagad tūdaļ vai arī vēlāk.

Dziļa ticība kādai lietai neparādās, nemanifestējas skaļās varonības vārdu plinās frazēs. Tā parādās tikai pacietībā, ar kādu diendienā paveicam katrs savu kopējā darba daļu pēc savām spējām un savas varēšanas. Nav lielu vai mazu darbu, bet katram ir sava daļa, savs darbs! Mūsu tautas gaitās ir daudz liecību, kā latviešu sievas un vīri grūtās stundās apņēmīgas izšķiršanās vadīti pāraug paši sevi un spēks, līdz tam viņos slēpts, izlaužas ārā kā kalpošana un uzupurēšanās savai tautai.

Trimda ir īpaša situācija cilvēku dzīvēs. Trimdinieki ir īpaša cilvēku grupa. Kas trimdā nepiepūlas savas tautas labā un to ideju vārdā, kuŗas viņu apzīmogoja par trimdinieku, tas nav trimdinieks. Tas vienkārši ir cilvēks, kas velti mūsu vidū tērē savu un arī mūsu laiku.

Ēģipte kļūst nepaciešīga

ASV ārlietu ministrs Rodžers sarunās ar Izraēlas ārlietu ministru Ebanu, viņa apmeklējuma laikā Vašingtonā, mudināja Izraēlu izstrādāt pagaidu plānu par savām territoriālām prasībām, izkļūšanai no strupceļā iestigušajām miera sarunām. Ziņojot par savām sarunām televīzijas raidījumā Nujorkā Ebans izteicās, ka neviena sarunu puse nav mainījusi savu nostāju par nokārtojumu. Vidējos austrumos, bet viņš jūtas „daudz labāk" nekā pirms desmit dienām un tic, ka „vēsā atmosfaira" Izraēlas un ASV starpā ir novērsta.

ASV atbalsta Izraēlas spēku atvilkšanos līdz agrākajām robežām ar mazākiem izlaisnojumiem. Izraēla pastāv uz Šarmelšeika cietoksņa, Sīrijas Golānas augstienes un Jeruzalemes pilsētas arabu puses paturēšanu. Izraēlas ārlietu ministrs Ebans stingri pretojās ASV priekšlikumam iesaistīt padomju karaspēka vienības Apvienoto nāciju miera uzturētājos spēkos Vidējos austrumos. Pēc satikšanās ar ASV ārlietu ministru Rodžeru un Baltā nama padomnieku Kisingeru, Ebans preses konferencē apzīmēja padomju karavīru atrašanos Ēģiptē par „galveno saspīlējuma" avotu Vidējos austrumos. Viņš piebilda: „Neviens nevar sagaidīt, ka Izraēlas rcka cekies par krievu klātbūtnes pavairošanu kaut kādā veidā." Ebans no jauna apliecināja, ka Izraēla neatvilksies no visām okupētajām arabu territorijām, bet tā ir ar mieru tiešās sarunās ar Ēģipti apspriest nākotnes robežjautājumu. Aprīļa beigās paredzama ārlietu ministra Rodžera apmeklējums Izraēlā un dažās arabu zemju galvaspilsētās.

Ēģiptes prezidents Sadats Kairo apspriedās ar saviem militārajiem padomdevējiem un ministriem, acīm redzot, zaudējot pacietību Vidējo austrumu sarunu gausuma dēļ. Sadatam bija 2 stundas ilgas sarunas ar ministru prezidentu, kaŗa ministru un citiem Ēģiptes „kaŗa sagatavošanas" komitejas locekļiem. Ēģipte ir paaugstinājusi kaŗa dienestā iecaucamo vecumu no 30 uz 35 gadiem un paredzējusi stingrākus sodus dezertieriem, tā sagatavojoties cīņu atsākšanai..

Lebanonā, Beirutā, mērenās politikas dienas laikraksts Al Nahar raksta, ka Ēģiptes prezidents Sadats ir informējis ASV prezidentu Niksonu, ka Ēģipte atsāks cīņas visā drīzumā, ja nebūs panākumu miera meklējumos.

Bonna gatava atvieglināt nostāju

Rietumvācijas valdība piedāvājusi mīkstināt savu politisko nostāju par Rietumberlīni, lai pastrinātu 4 varu vienošanos par sadalītās pilsētas statusu, ja Pad. savienība nodrošina Rietumiem netraucētu pieeju Berlīnei un atzīst pilsētas saistības ar Rietumvāciju.

Rietumvācijas valdības referents Ridigers fon Vechmars deklarējis šādu politiku tādēļ, ka radušies apgalvojumi, ka kanclera Branta koalīcija nav pietiekami stingri izvairījusies no Bonnas klātienes Berlīnē. Fon Vechmars nav izteicies, kādas Bonnas klātienes demonstrācijas tiks samazinātas nākotnē, lai netraucētu ASV, Anglijas, Francijas un Pad. savienības sarunas par Berlīni.

Rietumvācija agrāk demonstrātīvi uzsvērusi savas saites ar Berlīni, ievēlot ik pa pieciem gadiem Rietumvācijas prezidentu Rietumberlīnē, noturot tur bundestāga plenārās sesijas un prezidentam un kabineta vadītājiem sapulcējoties oficiālās funkcijās. Šādu rīcību Austrumvācija un Pad. savienība nosauca „par provokatorisku" un pastāvēja, ka Rietumberlīne ir neatkarīga politiska vienība sadalītā Vācijā. Komūnisti to bieži atmaksāja ar satiksmes traucējumiem uz autoceļiem, kas ved uz [illegible] līni.

It kā aprakstīdams minimālo robežu Bonnas kompromisā, fon Vechmans paskaidrojis, ka apmierinošā Berlines nokārtojumā ir jāiekļauj Rietumberlīnes saimnieciskās, naudas vienības, likumdošanas un administrātīvās saites ar Rietumvāciju, kā arī vispārējās sapulcēšanās tiesības pilsētā.

Amerikāņu laikraksts par prof. A. Berķi

Laikraksts Farmville Herald, Vašingtonā, sniedza ziņu, ka Baltais nams ļoti laipni uzņēmis prof. A. Berķi un viņa dzīvesbiedri. Ir daudz ceļu, kā iegūt ielūgumu Baltajā namā, ASV prezidenta dzīves vietā. Longvudas kolledžas profesors Dr. Aleksandrs Berķis ar dzīvesbiedri saņēma ielūgumu pēc čaklu darbu un ziedošanos.

Pēc pieņemšanas sekoja koncerts, kuŗā programmu izpildīja operdziedātāja Beverlija Silla. Pieņemšanā un koncertā piedalījās 300 viesu, paspiežot roku un izmainoties sveicieniem ar valsts pirmo ģimeni, iebaudot kokteiļus ar piedevām un dejojot valsi telpās, kur „taisa" vēsturi. Tā bija izdevība prezidentam godināt laudis, kas demonstrējuši palīdzīgu izpratni [illegible] politikā, pateikties visiem, kas grib aizstāvēt brīvību pret tās ienaidniekiem. Dr. A. Berķis visu to darījis, pie tam tādos apmēros, ka to pamanījusi augstākā padome valst.. Pagājušā novembrī bijušais Latvijas bēglis, kuŗa valsti ar varu okupējusi Pad. savienība, jau trešo reizi saņēma Brīvības balvu (Liberty Award) par savām vēstulēm un rakstiem, kas publicēti 39 ASV pavalstu laikrakstos. Brīvības balvu piešķir Brīvības kongress (Congress of Freedom), kuŗā apvienotas visu ASV pavalstu patriotiskās organizācijas. Šī iestāde veicina pilsoņu brīvību satversmes un likuma ietvaros. Apbalvojums prof. A. Berķim piešķirts par vēstulēm un rakstiem organizācijas idejiskā un kvalitātivā vērtējumā. To skaits ir ļoti liels: pāri par tūkstoš vēstulēm sasniegušas laikrakstu izdevējus, kongresa locekļus un ietekmīgas organizācijas. Prof. A. Berķa rakstos apskatīta ASV politika un likumdošana, kā uzturēt ASV lielumu, un kādas konsekvences rastos, ja iedzīvotāji neredzētu savu brīvību apdraudējumu. Viņa dzimtene jūt komūnista milža papēdi. Viņš nevar klusēt, jo tas varētu gadīties arī citās valstīs.

Pieņemšanā Baltajā namā bija iekļauti daudzi amerikāņi ar ārzemju izcelsmi, kas izdarījuši pakalpojumus ASV ar savu darbu, domām un rūpēm. Prezidents vēlējās būt atzinīgs, un divi čakli strādājošie latvieši bija sajūsmināti, saņemot šo atzinību.

Juŗa Benjamiņa zemūdens uzņēmumi televīzijā

Laikraksts The Toronto Telegram savā 19. marta numurā publicējis plašu rakstu par Benjamiņa filmu laboratorijas īpašnieku Juri Benjamiņu, veltot viņam gandrīz veselu lappusi ar trīs lieliem fotouzņēmumiem. Raksta autors ir laikraksta sarīkojumu daļas redaktors Rois Šilds, kas apskatījis Žaka Kusto (Jacques Cousteau) sagatavoto zemūdens filmu ar Juŗa Benjāmiņa uzņēmumiem televīzijas raidījumiem. Tā ir jaunākā filma par kaļķakmens veidojumiem un alām okeana dzelmē Bahamu salu apvidū. Televīzijas programma saucas „Nogrimušo salu noslēpumi".

Kanadiešu laikraksta apcerējumā minēts, ka J. Benjamiņš ir savas filmu laboratorijas īpašnieks, uzņēmumu palīdzot vadīt dēliem Pēterim un Jurim, kuŗi pa laikam piedalās arī zemūdens alu pētniecībā. J. Benjamiņš atradis Bahamu salu apkārtnē 54 jaunas dziļūdens alas, kuŗu novietojumā ūdensvirsma ir tumšākā krāsā nekā pārējais okeana līmenis, atgādinot lielus, tumšus plankumus, tā sauktos „zilos caurumus". Piezīmēts, ka J. Benjamiņš, tāpat kā Ž. Kusto, mēdz iemūžināt visus savus zemūdens pētījumus krāsu filmā un šodien tiek atzīts pasaules mērogā kā viens no šās nozares ievērojamākajiem speciālistiem, gūstot apbalvojumus internacionālās sacensībās. Viņa pētījumi tiek plaši aprakstīti arī žurnālā National Geographic.

The Toronto Telegram' raksta autors norādījis, ka J. Benjamiņa sākotnējā interese par zemūdens kalnu alām un to pētījumiem radusies jau Eiropā aizvadīto gadu laikā, kad viņam pirmā piedzīvojumu meklēšanas mīlestība bija kalnos kāpšana, bet ar laiku interese par zemūdens kalniem un alām guvusi virsroku. J. Benjamiņš starpību salīdzina šādi: „Kalnos kāpēja mērķis ir redzams, bet zemūdens alu pētnieks stāv vienmēr jaunu, negaidītu pārsteigumu priekšā, jo nekad nav zināms, kad kādā maza sprauga pavērs ieeju kādā jaunā, vēl neviena cilvēka neredzētā alā, kas pasakaini skaisti izveidota reti brīnišķīgām inkrustācijām."

Jau kopš 1960. gada Juŗis Benjamiņš ar saviem dēliem koncentrējās uz „zilo caurumu" atrašanu un to pētniecību ap Bahamas salām. Viņam radies uzskats, ka zemūdens alas izveidojušās ledus laikmetā, kad okeana līmenis bijis stipri zemāks un visa Bahamas salu grupa bijusi daļa no kontinenta. Klimatam kļūstot siltākam radušās smagas lietus gāzes, kas pamazām mīkstajā kaļķakmenī izveidojušas alas, kuŗas okeana līmenim ceļoties kļuvušas par apakšūdens alām. Taču šāda teorija bija grūti pierādāma, jo alās maz varēja atrast stalagtītus, pilošās akmens lāstekas. Kad tādas tika atrastas, tad pēc zinātnieku analizes, tās bija kaut kāda veida koraļļu pasugas.

Kādreiz atrodoties pilnīgi melnā tumsā, ap 800 pēdu dziļumā, J. Benjamiņš spraucoties cauri kādai šaurai ejai, atrada jaunu, milzīga lieluma alu. Kad viņš lika uzliesmot savai spilgtajai strobagaismai, visapkārt bija redzamas brīnišķīgas stalagtītu un stalagmitu formācijas, kas gaismai uzliesmojot laistījās un mirdzēja pasakainās krāsās.

Raksta autors Rojs Šilds laikrakstā The Toronto Telegram nobeidz savu aprakstu ar Juŗa Benjamiņa vārdiem: „Es nespēju ticēt savām acīm, jo tādā dziļumā kādreiz rādās arī mirāžas. Tad es turpat zem ūdens uz līdzņemtas tāfeles uzrakstīju — stalagtīti. Kad mani kollēgas tam piekrita, tad es savā sirdī zināju, ka esam atradušī ilgi meklēto pierādījumu!"

LATVIJA

25. N-RS. SESTDIENA, 1971. GADA 27. MARTS

GALVENĀ REDAKCIJA TORONTO

Atbildīgais redaktors (dzīvoklī un vakaros): Krišs Šiders, 34 Pasadena Gardens, Toronto 325, Ontario; tālr. 763—2261.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par mēnesi $2.50, 3 mēn. $6.00, 6 mēn. $11.50, 1 gadu $21.00. Atsevišķa numura cena 35 centi. Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.20, bet tekstā $4.20—$6.40 par 1 collas slejas telpu.

Dienvidvietnamieši atvilkušies savās robežās

Dienvidvietnamas karavīri 16. martā saspridzināja savus ieročus un atstāja nesen iekaŗoto stratēģisko bazi Laosā. No militārajiem ziņu avotiem izrietēja, ka atvilkšanās taktika sekoja tikai pēc ļoti smago raķešu un mīnmetēju sagatavošanas uguns Lolo bazei uzbrukumiem. Atstātais artilerijas postenis atradās 10 jūdzes Laosas iekšzemē un bija nosaukts italiešu aktrises Džīnas Lolobridžitas vārdā. Pēc smagiem komūnistu uzbrukumiem, ka vismaz 12.000 Ziemeļvietnamas un vietkongu karavīru. Spēcīgās zenītartilerijas sprosta dēļ amerikāņi nebija spējīgi bazi apgādāt ar vajadzīgajiem kaŗa materiāliem un papildspēkiem. Tā paša iemesla dēļ dienvidvietnamieši bija spiesti atkāpties kājām un tikai vēlāk tika pārvesti ar amerikāņu helikopteriem.

Šī ir jau otrā reize, kad dienvidvietnamieši atvilkušies atpakaļ uz savas robežas pēdējo četru dienu laikā, lai izvairītos no iesaistīšanās smagās kaujās ar ziemeļvietnamiešiem. Citās akcijās Laosā ziemeļvietnamiešiem izdevās notriekt divus amerikāņu helikopterus. Pēc ASV ziņām, kopš 8. marta līdz šim zaudēto helikopteru skaits ir 69, kad amerikāņi efektīvi sāka atbalstīt dienvidvietnamiešu operācijas Laosā, kuŗu uzdevums bija pārraut Hočimina piegādes ceļu.

ASV virspavēlniecība izteicās, ka neraugoties uz ļoti smago bombardēšanu pēdējo trīs dienu laikā, divi pagaidlidlauki Kesanas apkārtnē vēl joprojām turpina darboties. Militāro stratēģu domas par pēdējiem notikumiem dalās. Viena daļa domā, ka dienvidvietnamieši sākuši pielietot līdzšinējo ziemeļvietnamiešu partizānu taktiku, ātri uzbrukt un atvilkties, lai nebūtu jāiesaistās smagās kaujās ar lieliem zaudējumiem. Citi turpretim uzskata, ka dienvidvietnamieši zaudējuši savu stratēģiski labvēlīgo stāvokli, sevišķi uzsveŗot atvilkšanos no Sofijas, kuŗas noturēšana būtu garantējusi drošību Sepones bazei. Tā ir svarīga tādēļ, ka to noturot līdz maijam, Hočimina ceļš būtu efektīvi noslēgts.

Amerikāņu virspavēlniecība Vietnamā vērsa Vašingtonas uzmanību uz īstajiem iemesliem, kādēļ Dienvidvietnama bija spiesta atvilkt savas armijas vienības no Laosas, proti, tas esot naudas trūkums, kas nespējot segt pašreizējās Vietnamas kaŗa vajadzības, bet ka nekādā gadījumā par atvilkšanās iemesliem nevarētu uzskatīt nepietiekamu „vietnamizāciju" no amerikāņu puses, vai komūnistu pārākumu un spējas ciņas laukā.

Pēdējā ASV civilā administrācija ar lepnumu ziņojusi par iespaidīgajiem ietaupījumiem, kādi gūti sakarā ar „vietnamizēšanu" un amerikāņu kaŗaspēka lieluma pakāpenisku samazināšanu Vietnamā. Prezidents Niksons pastāv uz to, ka amerikāņu kaŗaspēka samazināšana Vietnamā ir atkarā no trim apstākļiem — no „vietnamizēšanas" sasniegumiem, komūnistu kaŗa darbības un Parīzes miera sarunām.

Laikraksts The New York Times ziņo, ka no ASV militārām aprindām iegūts kāds slepena dokumenta noraksts, kuŗā komandējošam ģenerālim Vietnamā Kreitonam Abramam dotas ģenerālštāba vadlīnijas par amerikāņu kaŗaspēka pakāpenisku samazināšanu Vietnamā. Kaŗaspēka samazināšanai jābalstas uz trīm apstākļiem — uz ienaidnieka kaŗa darbību, „vietnamizēšanas" sasniegumiem un budžeta ierobežojumiem. Ģenerāļa Abrama atbilde bijusi, ka naudas līdzekļi tik ierobežoti, ka augšminētos apstākļus vairs nav iespējams kā mēraukļu pielietot.

19. martā no Laosas atgriezās kāds smagi cietis dienvidvietnamiešu bataljons, kas pēdējo piecu dienu kaujās bija zaudējis 300 vīru no sava sākotnējā 500 kaŗavīru skaita. Iemeslu par smagi cietušā bataljona atgriešanos Dienvidvietnamā uzdod, ka kaŗavīri pilnīgi atteikušies tālāk cīnīties. Kāds kaŗavīrs izteicies: „Mēs būtu ar mieru labāk padoties, nekā vēl vienu dienu tālāk cīnīties."

Lai glābtu kļūmīgo stāvokli, uz frontes līniju tūlīt tika izsūtītas Dienvidvietnamas speciālas kaujas grupas, bet vispārējais noskaņojums lika jaust, ka Saigonas valdība savu Laosas invāziju grib vispār izbeigt.

Pēc oficiālām ziņām no Saigonas, pēdējās divās dienās no Laosas frontes atvilkts ap 3000 vīru stiprs kaŗaspēks. Laosā atradušies pavisam 18.000 dienvidvietnamiešu kaŗavīru. Saigonas militārās aprindas izsacījušās, ka komūnistiem Laosā ir apmēram 30.000 vīru liels kaŗaspēks, kuŗu viņi dažu dienu laikā varētu pavairot uz 50.000 vīriem.

Starplaikā no Kesanas ienākušas ziņas, ka 30.000 amerikāņu un dienvidvietnamiešu kaŗavīru „ierokas" gar Laosas pierobežu, bet saņemtas arī ziņas, ka ziemeļvietnamieši jau sākuši apšaudīt jaunās pozīcijas raķetēm.

Valdības krize Somijā

Somijas koalicijas valdība ministru prezidenta Ahti Karjalainena vadībā, atkāpusies pēc nesekmīga mēģinājuma atrast kompromisu ar komūnistu tautas partiju cenu politikā. Karjalainens atkāpās, kad parlaments nobalsoja ar 131 pret 51, atturoties 7 balsīm. Komūnisti, kas bija valdības koalicijā trešais stiprākais partners, balsošanā pievienojās opozīcijas partijai. Krize izcēlās, kad valdība ieteica cenu paaugstinājumu vairākām precēm. Tas izsauca nesaskaņas ar komūnistiem, kas vēlējās paturēt vispārējo cenu „iesaldēšanu", ko pieprasīja 100.000 somu strādnieku, kas pašlaik streiko. Premjērs Karjalainens sacīja, ka trīs komūnistu ministriem kabinetā jāatsakās no savas cenu „iesaldēšanas" politikas, vai jāizstājas no valdības. Kad komūnisti atteicās savu nostāju mainīt, Karjalainens iesniedza prezidentam Kekkonenam savu demisiju.

Četru partiju koalicijā vēl tomēr paliek 8 locekļu vairākums ar 108 no 200 sēdekļiem parlamentā. Sociāldemokrati izteikušies, ka tie nevēlas palikt valdībā par vienīgo „strādnieku partiju" kopā ar 3 pilsoniskajām partijām, bet bez sociāldemokratu piedalīšanās jaunajā koalicijā valdībai vairs nebūs parlamentā vairākuma.

LASĪTĀJU VĒSTULES

GAISMA TUMSĪBA

Ak tu nabaga, nabaga Arnolds Apse! — Kā nu viņš, cilvēks, vairs spēs savas acis uz augšu pacelt pēc viņa vienreizējā neprašanas un nezināšanas atklājuma Andreja Irbes absolūti nemaldīgajā rakstā?

Andreja Irbes raksts kā brīnišķīgs zieds paveŗ mūsu literārās izteiksmes daiļumu, kā: broilervista (divreiz) un kramplauzis (trīs dažādās variācijās)! Bez tam, ļoti pieticīgi savu niecināšanu pasvītrojot, vārdi pēdiņās lietoti tikai divdesmit deviņas reizes, kas ir laba stila paraugs (citātus neieskaitot).

Vispār — es nesaprotu Arnoldu Apsi, kā viņš iedrošinājās rakstīt kādu tik sliktu kritiku, kā to ir darījis par Baibas Kaugares ģeniālo mēģināšanos dzejā. Šāds tonis taču nebija dzirdēts kopš gadiem, jo viss taču ir tikai labs un labs vien! Jācer, ka tā arī būs un paliks pēdējā uzdrošināšanās (uzdrīkstēties gan, dažkārt esot skaisti...) kaut ko teikt, rakstīt vai domāt par ļaudīm, kam spalva un spalvas draugi.

Pa spalvu vien, pa spalvu vien!

Jauno talantu vakarā Toronto dzirdējām dažu labu itin tālu tikušu mūzikālu cerību, tikai par māksliniekiem gan viņus vēl neviens nesauca. Ar dzeju tas ir citādi: ģeniji tur dzimst uz vietas — vai nu viņi ir, vai nav. Ja neraksta, tad nav, ja raksta, tad ir.

A. Zichmane, Toronto

★

DZELZCEĻNIEKS TRIMDĀ

Šāgada marta mēnesī paiet 20 gadi, kopš Latvijas bijušie dzelzceļnieki, kas izklīduši pa visu pasauli, izdod savu žurnālu „Dzelzceļnieks Trimdā". Žurnāls iznāk reizi gadā. Šogad iznāks 18. numurs. Žurnāla dibinātāji ir dipl. inž. J. Radziņš un A. Kurzemnieks,, abi no Detroitas. Tagad to vada Dr. inž. E. Dravnieks ar palīgu dipl. inž. J. Stakli un sekret. J. Bērziņu (41 Clarkson Ave, Brooklyn, N. Y. 11226) Žurnāls trimdā apzinājis 250 bij. Latvijas dzelzceļniekus, gūstot izdošanas līdzekļus no viņu ziedojumiem.

J. R., Detroitā

★

MĒS DOMĀJAM PAŠI

„Latvija Amerikā" 3. marta numurā „Vdg" raksta par Toronto latviešu ģimnazijas talantu vakaru. Radās iespaids, ka rakstītājs pietiekami nepazīst šāsdienas jaunie§us. Citīgi lasu „L. A.", bet neesmu atradis kādu „Vdg" rakstu par mūsu jauniešu dzīvi latviskās izdarībās.

Ne vecāki mūs vairs spiež iet latviešu ģimnazijā, ne apmeklēt LNJAK, ne skautus un gaidas, vai piedalīties izbraukumos, piemēram, DV izbraukumā uz Boltonu. Visi daudz gaida no jauniešiem, bet cik no vecākās paaudzes ir to, kas mūs tur kopā un sniedz palīdzīgu roku? Mēs paši kopā turoties topam stipri. Es personīgi jūtos sāpināts, ka manu runu pieminot „Vdg" domā, ka savos uzskatos esmu vecāku ietekmēts. Pēc vārda vien jau vajadzētu zināt, ka nāku no tā sauktajām jaukto laulību ģimenēm. Ja nu esmu izaudzis par latvieti un meklēju latviešu draugus, tad tur daudz pateicības pienākas arī latviešu skolai un viņas audzinātājiem.

Naīvi iedomāties, ka ģimnazijas trešās klases skolniekam vēl būtu jāizsaka savu vecāku domas. Mēs augam brīvā demokratiskā zemē un spriežam paši, jo mūsu dzīvi vecāki nedzīvos. Viņi tikai mūs var pamācīt un uzvest uz pareizā ceļa.

Var kritizēt manu valodu, bet manas domas par vecāko paaudzi ir tās pašas: ko esat pavei kuši 26 gados?

Juris Sauemagi, Toronto

Valža Sermuļa pašcepto un dekorēto torti, kuŗu viņš dāvināja DV delegātu sapulcei Toronto, saņēma vanadzes, no kreisās: T. Krūka, E. Volmere, R. Zamlovska un A. Selga.

Foto: V. Cinis

(90. turpinājums)

1923. gadā dzejnieks par to pašu devis citu versiju. Minētā gada vasarā skolotāju sagatavošanas kursos Latviešu biedrības zālē bija ieradušies arī Rainis un Aspazija. Paula Jēger-Freimane par notikumu savās precīzās sine ira et studio garā rakstītās atmiņās sniedz šīs zīmīgās rindas: „Kāds skolotājs Rainim lūdz, lai paskaidrojot simbolus savās lugās; Rainis atbildēja, ka savas lugas pēc iespiešanas viņš nekad nelasot un pats vairs nezinot, ko viņš tajās uzrakstījis. (Vēlāk kārtojot 1925. gadā pasākto Kopoto rakstu izdevumu A. Gulbja apgādam, Rainis tomēr dod komentārus saviem darbiem, ar to tātad pats sev pretim runādams)"***)

Savam biografam Antonam Birkertam Rainis Latvijā 1925. gadā sniedzis šādu Uguns un nakts jaunu iztulkojumu, kas bija vairāk saskaņā ar Latvijas brīvības ēru:

„Pēc paša dzejnieka paskaidrojuma šajā lugā 'tēlota fantastiskā gleznā jauna doma — par Latviju kā valsti' un Lāčplēša tēlā ielikta 'latvju tautas un valsts ideja'****)

Kur patiesība? Jansonam, Jankavam, skolotājiem, vai Birkertam dotajos paskaidrojumos? Laikam gan nevienā. Lugas teksts saka, ka Raiņa Lāčplēsim ir dalīta lojālitāte. Viņš nedalīti nepieder ne Laimdotai, ne Spīdolai. Viņa sirds pieder Laimdotai, viņa dvēsele un gars Spīdolai — marksisma simbolam.

Vai tomēr nebūs tā, ka Rainis, piešķirdams dažādus iztulkojumus Ugunij un naktij, katrā gadījumā teicis tikai puspatiesību? Bet kas ir puspatiesība? Patiesība vai nepatiesība?

Uguns un nakts teksts nebija mainījies. Laika griežos bija mainījies tikai autors pats. Tā bija mainījies Albērs Kamī, Andrē Žids, Andrē Malrō, Ignacio Silone, Orvels Uellzs. Bija mainījies arī Rainis, bet to atzīt nozīmētu atteikšanos no nemaldības aureola, un tas Rainim, kuŗš allaž citiem ieteica „mainīties uz augšu", šķita pāri spēkiem. Cik trausls ir tikumiskā skaistuma siluets!

IX PARADOKSS. Parasti tikai skaidras, nepārprotamas lugas spējušas ar savu nepārprotamību pārliecināt ir režisoru, ir aktieŗus, ir dekorātoru. Ar Uguni un nakti bija citādi. Tā guva nebijušus panākumus tieši tādēļ, ka autors savu galveno personu lugā — cenzūras spaidu dēļ — bija padarījis tik neskaidru, ka dekorātors un režisors labticīgi varēja atļauties lugu no spīdoliskās virskundzības pārvērst laimdotiskajā valstībā, citiem vārdiem — celt izrādi uz autora īstajām iecerēm neatbilstošām idejām.

Kugas māksla pārvērta marksistisko Spīdolu neitrālajā kultūras simbolā, atņemot tai saindēto marksistisko dzelksni.

Tā pirmā latviešu varoņu drāma ar dekorātora ģeniju palika uzticīga Pumpura nacionālajam garam, vedot publiku pretī nevis latvietības pazudināšanai, bet nacionālās apziņas renesansei, pretī nacionālajai vienībai un tautas augstākam piepildījumam — savai patstāvīgai valstiskai esmei.

X PARADOKSS. Teātŗa māksla veidojas no 5 elementiem: autora, režisora, aktieŗa, dekorātora, skatuves gleznotāja, publikas. Nepieciešamie elementi šai kvintetā ir autors, aktieris un publika. Aktieris dažkārt var spēlēt improvizējot, commedia dell' arte garā, bez īpaša autora, bet tad viņš pats ir arī autors. Aktieris toties nevar spēlēt bez publikas, jo tad tas nebūs teātŗa uzvedums — teātris, bet tikai lugas mēģinājums. Eo ipso — teātŗa nepieciešamie elementi ir autors, aktieris un publika. Režisors un dekorātors teātrim ir svarīgi, bet ne nepieciešami. Teātŗa vēsture pazīst gadījumus, kad dekorātors kļūst par lugas centrālo, galveno personu. Bet tie ir ārkārtīgi reti gadījumi, kā, piemēram, ar dekorātora Aleksandra Benuā baletu Le Pavillion d'Armide, ko uzveda gadu pirms Uguns un nakts. Dekorātors še bija iecerējis pašu baletu, sniedzis dekorācijas un kostīmus, kuŗiem tad pielāgojās ir mūzika, ir choreografija. Taču tie ir ārkārtīgi reti gadījumi. Tāds rets gadījums bija arī Jāņa Kugas dominētāja loma Uguns un nakts interpretācijā un uzdevumā.

Liels autors uzspiež savu gribu visiem teātŗa elementiem: režisoram, aktieŗiem, dekorātoram, publikai. Ugunī un naktī šī hierarchija izveidojās cita — uzvedumā vadību pārņēma dekorātors, kuŗam tad pielāgojās ir režisors, ir aktieŗi.

Psīcholoģiskā lugā autors var vienas personas veidolā sabērt vairākas noskaņas, tieksmes, idejas, un šie pretrunīgie elementi aizies līdz skatītājam bez īpašas nepatīkamas „grabēšanas". Tēlotai personai turklāt nemaz nav jābūt dementis praecox — schizofrenijas upurim, tēlotajai videi nav jābūt trako namam. Tas tādēļ, ka „normālais" cilvēks ne arvien un vienmēr ir racionāla būte. Mēs to zinām, saprotam, pieņemam. Ja tad nu mums kādā reālistiskā vai pat natūrālistiskā lugā rāda cilvēku ar pārāk apsviedīgām, irracionālām izdarībām, mēs par to nebrīnāmies, un spēle mums neiet ne pāri, ne gaŗām. Ieejas biļete nebūs samaksāta velti. Pavisam citādi ir ar tā sauktajām simboliskajām lugām. To saprašanai ir tikai viens ceļš: autoram jāturas pie formulas — katrai idejai vai idejas iemiesojumam — savs, viennozīmīgs simbols, tāpat kā ķīmijā. Tā ir simboliskā teātŗa quinta essentia.

Rainis Ugunī un naktī šo pamata prasību nebija ievērojis. Ne Spīdolas tēlā, ne pašas lugas uzbūvē. Spīdola lugas risinājumā mainās no vienas esences uz otru, no otras uz trešo. Pati luga arī nepasaka, kas un kālab ir galvenais: nacionālā Laimdota, vai untumainā, tad internacionālā Spīdola.

(Turpinājums sekos)

***) Paula Jēger-Freimane, Cilvēks domā — Dievs dara, Astra, 1963, 114. lpp.

****) J. Rainis, Dzīve un darbi, Gulbja apg., Rīgā 1925, VI, 8. un 9. lpp.

Indra Gubiņa

Jāņa Zuntaka gleznu izstādes atklāšana

Toronto Sv. Jāņa baznīcas telpās 18. marta vakarā pulcējās pāri par 200 ļaužu, lai piedalītos J. Zuntaka izstādes atklāšanā. Man gadījās pilnajā telpā ieiet tieši tai brīdī, kad gleznotāja Valija Mērniece piespraudа J. Zuntakam sarkanu neļķi, kuŗai vedot bija nolūzis kāts. Sarkanā neļķe pogcaurumā, sirmie mati, kautrīgais smaids — šajā vakarā raksturoja mākslinieku, kad viņš sasveicinājās ar daudzajiem viesiem. Satvēris mani pie elkoņa, viņš sirsnīgi saka: — Jūs taču kaut ko uzrakstīsit. Aiz ļaužu daudzuma gleznas apskatīt diezgan pagrūti, un es zināju, ka atnākt citu dienu man vienkārši nav laika, bet teikt mākslinieka „nē" es nespēju. Stāvēju un pārdomāju, kad pienāca mākslinieki Ēriks Dzenis, Valentīns Pāvuls un Ilgvars Šteins. Ilgvars deva labu padomu: raksti tāpat kā kanadiešu avīzēs — nevis par izstādi, bet par izstādes atklāšanu, tā teikt — sociālo aprakstu! Un kāpēc ne? Vai šī sanākšana nebija īsts „sociālais notikums"? Lūk, sanākuši kopā daudzi mākslinieki, un patiešām, tas negadās bieži, kad viņi visi vienā vietā. Bez jau pieminētajiem izstādes telpā vēl bija A. Nulītis, Ed. Vingris, H. Mercs, A. Brūvelis, U. Brūvelis, Emma Dzeguze, Ārija Ozola, K. Langenfelds, L. Polna, Z. Juršovskis, un pie durvīm no viesiem parakstus lūdz jaunā gleznotāja Ilze Prikule. Priecīgi pārsteigta par plašo mākslinieku saimi bija no Milvokiem atbraukusī architekte Vilma Goldmane, kuŗas referātu par latviešu gleznotājiem brīvajā pasaulē Toronto daudzi noklausījās.

Izstādi atklāja LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, īsumā pastāstīdams par J. Zuntaka mākslinieka gaitām. Kaut J. Zuntaku tagad pazīstam galvenā kārtā kā ainavistu, nedrīkstam tomēr aizmirst, ka mākslinieks studējis figūrālo gleznieciību un līdz dabas atainošanai nokļuvis, meklēdams saviem cilvēkiem vietu dabā. Pētīdams dabu, J. Zuntaks ieraudzījis debesu daudzkrāsainību, un, pastiprinot kādu krāsu, kādu noskaņu, tagad kļuvis par krāsaino debesu atainotāju. J. Zuntaks jau ilgāku laiku ir mākslinieku apvienības Latvis vadītājs, cienīts kā sabiedrisko darbu darītājs un arī kā cilvēks. Zinot mākslinieka traģisko dzīvi (pirms vairākiem gadiem autokatastrofā dzīvību zaudēja viņa vecākā meita, šogad dzīvesbiedre) T. Kronbergs savā runā uzsvēra, ka mazāka personība būtu sabrukusi, bet J. Zuntaks turpina strādāt un veidoties.

Pēc atklāšanas mākslinieka meita Vija un citas jaunas dāmas viesiem piedāvāja vīnu. Ar vīna glāzes paņemšanu parasti sākas omulība. Nemaz nevajag. vīnu dzert, bet ja cilvēkam ir rokā dzēriena glāze, zūd neveiklība, nav jādomā, kur rokas likt, nejūtas arī viens, ir tāda kā nodarbošanās. Lielajā viesu pulkā viegli sastapt paziņas, ar kuŗiem kādu brīdi var patērzēt, bet ja kādu negrib sastapt, var mierīgi skatīties garām, jo ir jau attaisnojums: jāskatās gleznas!

Šajā vakarā J. Zuntaka krāsainajām gleznām pagrūti sacensties ar košajām dāmu tualetēm. Sekojot modei (kuŗai gan latvieši, konservātīvi būdami, parasti seko ar krietnu laika atstarpi), dažas dāmas ir bikšu tērpos, citas garajos tērpos, dažām galvas rotā parūkas, dažām elegantas cepures. Par savu cepuri dzejniece Velta Toma pat pastāsta interesantu stāstu. Bez mākslinieciem viesu vidū redzamas Toronto latviešu sabiedrībā ievērojamas personas: tur smaidīgais dziesmu svētku rīcības komitejas priekšnieks Ž. Šmits ar dzīvesbiedri, preses ļaudis — Biruta Senkēviča, Osvalds Liepa, Žanis Zentiņš, daudz sidrabeniešu, mācītāju A. Čopu un draudzes priekšnieku R. Rozi ieskaitot, mūzeja darbiniece E. Prīverta, filmu un balto indiāņu pētnieks Leo Ozols, un daudzi patiesi mākslas cienītāji, kas nākuši ne tikai skatīties, bet arī iegādāties gleznas. Atklāšanas vakarā mākslinieks pārdeva deviņus darbus.

Salīdzinot ar iepriekšējās J. Zuntaka izstādēs redzētajām gleznām, jākonstatē, ka mākslinieks turpina savu tipisko gleznošanas veidu, ik darbā apliecinot savu spēcīgo kompozicionālo un krāsu līdzsvara izjūtu. Lauztākas, plākšņainākas ir tēlotās virsmas, taču mainīgo krāsu laukumu sasaistījumā tās nekļūst nirbīgas, bet izceļ glezniecisko ritmu. Dabu J. Zuntaks nemēģina rādīt natūrālā, bet tīri gleznieciskā skatījumā, kas ļauj viņa raditajām debesīm būt krāsainākām par zemi. Ziemas ainavas kļuvušas naksnīgākas, nemierīgākas, debesis — degošākas. Pie kāda darba kopā ar J. Kugu spriežam, vai attēlots saules lēkts vai riets. Bet cik no mums vairs var pateikt starpību, cik ir to, kas, lielpilsētā dzīvodami, redz saules

(Nobeigums 3. lpp.)

Jaunie talanti mūzicē. Šultmaņu trio: Raimonds (vijole), Normunds (čello) un Silvija (klavieres).
Foto: Aleksandrs Kalniņš

Leonards Krūmājs

NAKTS KAPSĒTĀ

Nekopts kaps ar vecu sētu
vēja šūpota tā vaid,
liekas, nakts šī
dzīvību pauž svētu,
varbūt sauc kāds dzīvē — laid!
Redzu divas acis, tā kā
spožas zvaigznes augstā kokā mirdz.
Ūpis kokam pieplacis,
ne jau viņš šos kapus racis.
Vecie krusti
aizgājušo dzīvi pauž —
ēnu rokām kapus glauž . . .
Noguris es atbalstos pie krusta.
Vai tu nāci šurp, lai
nepazustu dzīves karuselī
jonodams kā rats?
Sadrebu no līksmes, ne no bailēm —
rīta blāzmai ardievas teic nakts . . .

Sestdien, 3. aprīlī, pl. 8 vakarā
Sv. Andreja baznīcā, Toronto, Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koŗa
19. GADSKĀRTĒJAIS KONCERTS
Lūcijas Garutas
Dievs, Tava zeme deg
Fr. Šūberta
Mesa sol-mažorā
Piedalās: Dace Kārkliņa — soprāns, Alfreds Spricenieks — bass, Edite Timermane — ērģeles, stīgu orķestris.
Diriģents ARVĪDS PURVS
Ieeja: $2.50, studentiem puscena, jauniešiem līdz 16 g. brīva

Jānis Širmanis

Kāpēc klusēt?

PIEZĪMES PIE ANDREJA IRBES RAKSTA PAR BĒRNU UN JAUNATNES LITERATŪRU

Mēs esam tai pasaules pusē, kur brīva un valsirdīga domu izmaiņa ir parasta parādība. Nav nekāds brīnums, ja dzirdam balsis, kas gribētu atvairīt kūtrību vai miegainu bezdarbību. Mana raksta — Trauksmes zvani — netekmēts, Andrejs Irbe atsaucas: „Nedauzīsim zvanus, ķersimies pie naudas maķem." (Latvija Amerikā — 17. febr., 1971.)

Debates, pārrunas dažreiz ļoti svētīgas. Tās izrauj no sastinguma, un nākotnes skatījumā — sastingums var būt ļoti bīstams. Problēma: Tēvu valodas saglabāšana un bērnu un jaunatnes literatūras izsikšana.

Rakstā Trauksmes zvani (Latvija Amerikā — 23. un 27. janv. 1971.) izteicu pārliecību, ka, līdzībā runājot, medaļai ir divas puses. Vienā pusē jaunatnei piemērotas literatūras manuskriptu sagāde, otrā pusē — naudas maķi, kas spēj šos manuskriptus pārvērst par lasāmvielu. Tā kā zīmes rāda, ka bērnu un jaunatnes literatūrās laukā jūtams izsikums, tad pienācis laiks skandināt Trauksmes zvanu kā par manuskriptiem, tā par naudas maķiem.

To Andrejs Irbe neatzīst. „Nedauzīsim zvanus," viņš raksta. „Ir rūpīgi jāpārdomā, ko tie līdz. Sist zvanus un žvadzināt zvārguļus kurlo barakā ir visai neproduktīva nodarbība, īpaši, ja kuŗiem piesitusies arī aklība."

Secinājums no tā: klusē. Nenāc modināt!

Lasot un pārlasot Andreja Irbes rakstu, rodas sajūta, ka autors it kā grib apgalvot, ka medaļai ir tikai viena puse — naudas maķi. Ja arī otra puse būtu, tā kaut kā apejama. To liecina paša Andreja Irbes piemēri:

1. „Ja nav oriģinālautoru, tad varbūt ir tulkotāji. Man liekas, ka ne Robinsons Krūzinš, ne Noslēpumu sala nav bijuši spējīgi sagraut latviešu nāciju, bet lasījuši šos nelatviskos darbus būs daudzi."

2. „Vai tik trūcīgi tiešām ir ar literatūru bērniem? Vai vienmēr ir vajadzīgi jauni „opusi"? Kur paliek atkārtots izdevums? (Tas pats jau pieminētais Krūziņš?)"

3. „Mums ir „kastīšu domāšana". Vienā — Mazputniņš, otrā — tikai jaundarbi. Citādi bērnu literātūras nav."

Šie Andreja Irbes piemēri rāda, kā var apsegt medaļas vienu pusi — manuskriptu trūkumu. Bet „kastīšu domāšanai" ir savs pamats. Tiesa — atkārtots izdevums nav pelams. Daudzas labas grāmatas to gaida. Un tomēr tā ir tikai izlīdzēšanās, ielāpu pie-

(Nobeigums 6. lpp.)

Lūgums sniegt ziņas rakstu krājumam Archīvs

Latviskām problēmām veltītais zinātniskais rakstu krājums Archīvs savu 11. sējumu veltīs mūsu sabiedriskai darbībai brīvajā pasaulē. Archīva redakcija šim sējumam lūdz sniegt ziņas: a) centrālo organizāciju vadošos darbiniekus, b) akadēmiskās organizācijas, c) tautas deju grupas.

Centrālo organizāciju darbiniekus lūdz iesūtīt Archīva redakcijai (3 Dickens Street, Elwood, Vic. 3184, Australia) sekojošas ziņas, ko paredz publicēt: vārds, uzvārds, kad un kur dzimis, kāds amats un kādā centrālā oragnizācijā, izglītība (ja universitātes izglītība, tad kādā universitātē un gradi), nodarbošanās, adrese, kādas ziņas vēl vēlas sniegt (citi sabiedriski amati, publikācijas, kur publicēta biografija u.c.)

Akadēmiskās organizācijas lūdz sniegt šādas ziņas: Organizācijas nosaukums, adrese, sastāvs 1971. g. 1. martā (cik tai skaitā aktīvu studentu), cik kopās notiek darbība, kādās vietās kopas darbojas, sanāksmju skaits no 1970. g. maija līdz 1971. g. aprīlim, visu sanāksmju kopīgais dalībnieku skaits, vidējais dalībnieku skaits vienā sanāksmē, saviesīgie vakari, bērnu eglītes un citi sarīkojumi (minot veidus), kādas ziņas organizācija vēl vēlas sniegt (stipendijas, publikācijas u.c.)

Studentu korporāciju ziņas lūdz sūtīt adresējot: Miss G. Eglīte, 40 Grandview Rd., Niddrie, Vic. 3042, Australia. Studentu korporācijas — Mr. G. Brēmanis, 607 Plenty Rd., East Preston, Vic. 3072, Australia. Visas pārējās akadēmiskās organizācijas lūdz rakstīt, adresējot: Mr. J. Fridrichsons, 6 Sydney St. Cheltenham, Vic. 3192, Australia.

Tautas deju kopas lūdz sniegt šādas ziņas: Deju kopas vai grupas nosaukums, dibināšanas laiks un darbības vieta (pilsēta, organizācija), kopas vadītāja un organizācijas adrese, deju apmācītāja (arī vadītāja, ja tas māca) uzvārds un vārds, kādu speciālu izglītības iestādi beidzis, kad un kur, ar kādu gradu, kad un kur darbojies latviešu tautas deju nozarē? Publicējumi. Nepublicēto oriģināldeju nosaukumi, deju mūzikālais pavadījums (instruments, mūziķi), pavadītāju uzvārds, vārds (ja akadēmiska izglītība, tad kāda?), kur kopa sniegusi deju priekšnesumus, kādu novadu dejotāju tautas tērpi, vai pie kopas darbojas bērnu grupa, koris, kokļu ansamblis u.c. Ja kopa izbeigusi darbību, tad kad un kādu iemeslu dēļ. Ziņas lūdz iesūtīt adresējot: Mrs V. Rulliņa, 10 Fencote House, Rowantree Drive, Bradford, Yorks, BD 10 8EN, England. Vēlams pievienot ziņām izteiksmīgu deju momentu foto attēlu. Austrālijas deju kopas lūgtas iesūtīt ziņas: 3 Dickens St. Elwood, Vic. 3184.

STĀSTS

PĒTERIS LĪVĀNS

ARTURS VOITKUS

(74. turpinājums)

— Jā. Zinu. Pāvils. Kas ir Kristū, tas ir jauns radījums; kas bijis, ir pagājis, redzi, viss ir tapis jauns.

— Nu, lūk! Kristīgajā reliģijā man tieši tas patīk vislabāk — ja reiz esi savus grēkus nožēlojis, tad pa pagātni vairs nerakņājies. Grēki piedoti — un cauri.

— Mani nemoka sirdsapziņa. Mani attur doma, ka es kādam varētu kļūt par piedauzību un līdz ar to par ēķērsli ceļā uz dievnamu un pie Dieva.

Jānis Kamols smaidīdams kratīja galvu.

— Mācītāj, mācītāj! Kur jūs esat tādu domu ņēmis? Ja kāds tāpēc atsakās no baznīcas un aiziet no Dieva, ka par viņa draudzes mācītāju klīst baumas, ka tas jaunībā dzīvojis kā visi jauni studenti, tad tāda cilvēka ticība nav bijusi centa vērta. Tāds tikai meklējis savai aiziešanai ieganstu. Tad tas ir tāpat kā ar slaveno saucienu „ķeriet zagli!" Kam pašam sirdsapziņa tīra, tas otrā cilvēkā nemeklē kļūdas un netīrumus, bet vēro, ko tas var dot pozitīvu. Un jūs, mācītāj, mums varat dot daudz.

Kamols aizbrauca, dabūjis Līvāna solījumu jautājumu vēlreiz apsvērt. Nākošajā dienā Pēteris aizsūtīja vēstuli, kuŗā apsolījās vadīt dievkalpojumu Kronvilles latviešiem Latvijas neatkarības pasludināšanas dienas atcerē.

∴

Oktobŗa vidū darbs jaunbūvē izbeidzās, un Pēteris pa otram lāgam reģistrējās par bezdarbnieku. Atceļā uz mājām viņš iegāja pie mācītāja Bauera.

— Esmu bez darba, — viņš teica. — Vai nezināt, kur to varētu dabūt?

— Sinodē, — Bauers aizrādīja un pavīpsnāja. — Man tev cita darba nav; ej uz sinodi. Mācītāju trūkums ir liels.

— Es angliski pietiekami nepārvaldu, bet latviešu draudžu te nav.

— Organizē. Latviešu te netrūkst; sinode tev palīdzēs — ej tik un sāc. Negaidi, lai tev draudzi ieliek klēpī. Šai pasaules malā viss ir tapšanas stadijā, arī draudzes. Viss plūst un pārveidojas.

— Astoņpadsmitajā novembrī man jāsprediķo Kronvillē.

— Lieliski. Izmanto to kā atsperšanās punktu. Un kā paliek ar Ormsfīldu? Tu solīji — atceries?

— Ista solījuma Pēteris gan neatceŗējās, bet ja jau viņš spredikoja Kronvillē, kādēļ to pašu nevarēja darīt arī Ormsfildā?

— Kronvillē dievkalpojums būs sestdienas vakarā; šeit varētu svētdien, — Pēteris teica.

— Jauki; nāc, lieto manu rakstāmmašīnu, uzraksti vēstuli, pavairosim un izsūtīsim. Raksti latviski — tas būs ietekmīgāk, nekā ja es rakstītu angliski. Un paraksties.

— Man nav adrešu.

— Man ir; es jau teicu. Turpat vai vesels simts. Tu redzēsi, ka cilvēki par šādu iespēju priecāsies. Nu, kā ir? Kad brauksim uz sinodes galveno mītni? Šodien par vēlu, — Bauers paskatījās rokas pulkstenī. — Rīt, jā? Es pie tevis būšu astoņos; te nav vairāk kā stundas braucienā.

— Es nekur nebraukšu, — Pēteris nepiekāpās. — Pašreiz pēc tā nav vajadzības. Saviem ļaudīm varu pakalpot arī tāpat.

— Es tev varu nedot baznīcu.

— Vai tas būtu kristīgi? — Pēteris pasmaidīja; viņš zināja, ka Bauers draudus nedomā nopietni.

— Bet nav arī kristīgi, ja sveci tur zem pūra. Tu esi saņēmis teoloģisko izglītību, esi ordinācijas reizē solījies kalpot, bet tagad ievelcies kā lācis ziemas migā. Ko tu gaidi?

—Tas nav tik vienkārši. Ja kādam manu pakalpojumu vajag, tad — te es esmu. Bet draudzi organizēt? To es neprotu. Es nevaru staigāt no viena pie otra un sacīt: dibināsim draudzi un es būšu jūsu mācītājs. To es nevaru.

— Kādēļ ne? Kristus arī staigāja no ciema uz ciemu un aicināja: sekojiet man. Vai tu esi labāks par Kristu?

— Nav runa par labumu. Tieši otrādi — nejūtos pietiekami labs, lai cilvēkiem uzbāztos ar savu personu.

— Kur še uzbāzība? Kad draudze nodibināta, ļaudis varēs izšķirties paši, ko aicināt par mācītāju. Tā pie mums dara. Vispirms ierodas misijas punkta organizētājs, izveido pirmo kodolu un tikai vēlāk draudze meklē pastāvīgo mācītāju. Dažreiz tas ir misijas organizētājs, bet bieži pavisam cits. Nekāda paša personas uzbāšana nenotiek.

— Man tas viss jāpārdomā, — Pēteris teica. — Agrāk es izšķīros strauji, tagad esmu kļuvis rimtāks. Bez tam — man ir vēl viens iemesls, kādēļ negribu... personīgs iemesls... Bet kā paliek ar manu darbu? Nepalīdzēsi?

— Kāvienu tev vajag, ne darbu, — Bauers nosūkstījās, tomēr tvēra pēc ţālruņa. Par Pēteŗa personīgo iemeslu viņš nejautāja.

Pēc piektās sarunas Bauers apmierināts smaidīja.

— Tā. Ej tagad pie Krauforda — tu zini universālveikalu Lielajā ielā? Viņam vajagot cilvēka nolīktavā. Vari sākt tūlit?

— Man darba drēbes mājās.

— Lai tās paliek. Man liekas, ka tev saini nebūs jānēsā; tur tev būs vairāk tā kā baltroča darbs — pie rakstāmgalda. O.k.?

∴

Jo vairāk tuvojās 18. novembŗa dievkalpojuma diena Kronvillē, jo klusāks Pēteris kļuva. Maira briestošo nemieru manīja, bet nekā neteica. Šī cīņa Pēterim bija jāizcīna pašam.

Dievkalpojuma diena atausa rudenīgi dzidra. Iepriekšējā nedēļā bija trakojis vējš, bet naktī uz sestdienu norimis un gaidītā un meteorologu pareģotā lietus vietā spīdēja saule. Nodomātais kopīgais brauciens uz Kronvilli tomēr paputēja — visi trīs bērni bija dabūjuši „cūciņas" un gulēja slimi. Mairai bija pilnas rokas darāmā. Nedēļas vidū, kamēr vecāki darbā, pie bērniem bija Grundmaņu mamma, bet tā arī vairāk nekā ne varēja, ne darīja kā tikai bija mājās, lai bērni nebūtu vieni. Sestdienā Mairai bija jāpadara visi aizkavētie darbi. Pēteris uz Kronvilli aizbrauca viens.

Autobusu piestātnē viņu sagaidīja Rozēns — nometnes administrātors Vācijā. Pēteris viņa gandrīz nepazina. Vācijā Rozēns vienmēr valkāja zaļos „dipīšu" svārkus, — vienalga, vai staigāja pa nometni, vai devās uz pilsētu. Tiem vajadzēja apliecināt: lūk, es esmu tāds pats nabaga trimdinieks kā citi mani ciešanu brāļi; es nekādā veidā negribu tiem pacelties pāri. Šeit pasažieŗu izejas galā stāvēja cienījams kungs gaišās raga ačenēs, labi pieguloš̄ā, gandrīz melnā rudens mēteli, platmali galvā un gaiši dzelteniem cūkādas cimdiem rokā. Pēteri Līvānu ieraudzījis, Rozēns sāka smaidīt un paspēra pāris soļu uz priekšu.

— Cik jauki, cik jauki, mācītāj, ka atkal redzamies! Svešā malā, svešos ļaudīs, bet ar dzimteni sirdīs. Dodiet man savu nesamo. Nē, nē, dodiet vien man, tas tā pieklājas.

Ja negribēja lietot varu, Pēterim bija jāpadodas un jāatstāj ceļa soma ar talāru un grāmatām Rozēna ziņā. Rozēns pašapzinīgi soļoja pāri piestātnes laukumam. Otrā pusē bija auto novietne. Rozēns jau pa ceļam izņēma no mēteļa kabatas atslēgu saišķi.

— Šeit, mācītāj. Šeit, — viņš vadīja ciemiņu. — Šeit ir mans zirdziņš.

(Turpinājums sekos)

Jauna skaņu lente un filma

KANADAS DV ZEMES VALDES SĒDE 21. MARTĀ

Pēc nesen aizvadītās Kanadas DV delegātu gada sapulces, zemes valde pirmajā sēdē pulcējās 21. martā DV namā. To ievadot, valdes priekšsēdis E. Krūka pakavējās tuvāk pie sava ierosinājuma par jaunatnes iesaistīšanu valdes darbā, ko pieņēma delegātu sapulcē. Tā sēdē piedalījās no jauna pieaicinātā Baiba Šmita-Kalēja, kurai vēlāk uzticēja jaunatnes daļas vadību. No valdes darba veselības un darba apstākļu dēļ atlūdzās līdzšinējās sporta daļas vadītājs A. Taube un jaunatnes daļas vadītājs E. Ozols, pateicoties valdei par teicamu sadarbību un soloties iespēju robežās nākt talkā arī turpmāk organizācijas kopīgā darbā. Šogad pārvēlamie Dz. Melnbārdis un R. Norītis piekrita valdes priekšsēža E. Krūkas aicinājumam valdē darboties arī turpmāk. Tālāk pārrunājot valdes konstruēšanos, savos līdzšinējos amatos palīek kasieris R. Britāls, priekšsēža vietnieks un kultūras daļas vadītājs J. Gailītis, protokolu sekretārs T. Zandersons, iekšējās informācijas daļas vadītājs R. Norītis un ārējās informācijas daļas vadītājs O. Ieviņš. Aprūpes daļas vadītājs A. Kvēps uzņēmās arī saimnieciības daļas vadību un pie aprūpes daļas par sekretāri pieaicināja Anastasiju Broku. Biedrzinis Dz. Melnbārdis veiks arī sporta daļas vadītāja pienākumus. Jaunatnes daļu vadīs Baiba Šmita-Kalēja un par referenti darbosies Tonija Krūka.

Sakarā ar darba slodzi un pienākumiem DV 2. globālo dienu rīcības komitejas prezidijā, valdes priekšsēdi E. Krūku vismaz turpmākajos sešos mēnešos atvietos E. Jaunzars, kas turpinās arī sekretāra pienākumus. Līdz ar to vienojās, ka lietderības labā, līdz turpmākam Kanadas DV zemes valdes adrese būs: E. Jaunzars, 105 Rose Park Drive, Toronto 7, Ont.

Revīzijas komisijas priekšsēdis A. Civzels ziņoja, ka pēc konstruēšanās, revīzijas komisija vienosies vispusīgāk sekot Kanadas DV organizācijas darbam un tādēļ zemes valdes sēdēs turpmāk revīzijas komisiju pārstāvēs sekretārs N. V. Brasliņš, DV 2. globālo dienu rīcības komitejā M. Rubenis, bet A. Civzels sekos visiem saimnieciskajiem pasākumiem.

K. Bencons ziņoja, ka goda tiesa arī turpmāk darbosies līdzšinējā sastāvā: priekšsēdis K. Bencons, sekretārs V. Grāvelis un loceklis E. Robežgruntnieks.

Pēc amatu sadalīšanas sēdes vadību pārņēma E. Jaunzars un informēja, ka no Valdas Siksnas saņemta pateicības vēstule par piešķirto stipendiju studiju turpināšanai. Sakarā ar Toronto latviešu nama akcionāru sapulci, nolēma arī Kanadas DV zemes valdes akcijas pārstāvēt DV Toronto nodaļas izraudzītajam pārstāvim.

Kanadas vanadžu priekšniece M. Jonāne, kas reizē ir arī zemes valdes locekle ziņoja, ka rudenī iecerēts plašāks sarīkojums jaunatnei, vanadžu un pašu jauniešu izkārtojumā.

Pēc iekšējās informācijas daļas vadītāja R. Norīša ierosinājuma vienojās aicināt Baibu Šmitu-Kalēju pārstāvēt laikrakstu „Latvija Amerikā" Kanadas nacionālās preses nedēļas, tā saucāmās By-Line karalienes vēlēšanās, vai izkārtot citādi laikraksta reprezentēšanu.

Aprūpes daļas vadītājs A. Kvēps ierosināja šogad jau savlaicīgi sākt domāt par 14. jūnija līdzekļu vākšanas akcijas organizēšanu, kam valde piekrita un uzdeva viņam sagatavot konkrētu priekšlikumu līdz nākošai valdes sēdei. Valde apstiprināja arī četru palīdzības saņu nosūtīšanu uz okupēto Latviju.

Kasieris R. Britāls ziņoja, ka saskaņā ar delegātu sapulces lēmumu, Bēru fonda brīvos līdzekļus ieguldīt Canadian Savings Bonds, tādi iegādāti par 5165,70 dol. un šīs vērtības zīmes nodotas glabāšanā Toronto latviešu kreditsabiedrībā. Valde vienojās, ka arī pēc pieņemtajiem Bēru fonda noteikumu grozījumiem turpinās ievietot sēru sludinājumus laikrakstā, mirušo dalībnieku piemiņai.

Valde vienojās par saviem pārstāvjiem DV ASV delegātu sapulcē sūtīt E. Krūku un M. Jonāni.

Pēc valdes priekšsēža vietnieka un kultūras daļas vadītāja J. Gailīša ierosinājuma valde nolēma tēlniekam Z. Lakstīgalam kā simbolisku atlīdzību par pagatavoto DV emblēmu DV nama greznošanai, izmaksāt 300 dol., aicinot DV Toronto nodaļu segt pusi no šīs summas. J. Gailītis uzņēmis skaņu lentē māc. Ā. Čopa referātu: „Individs un sabiedrība" Kanadas vanadžu salidojuma laikā un krāsu filmā Kanadas DV delegātu sapulces norisi. Nodaļas šos izdevumus var pieprasīt kultūras daļas vadītājam. Dr. L. Skultānes-Zariņas referātu cikls DV 2. globālo dienu ietvaros paredzēts 14 vietās ASV un 6 vietās Kanadā. Karavīru piemiņlietu mūzeja izveidošanā un iekārtošanā rosīgi piedalās arī mākslinieks K. Bērziņš un paredzams, ka mūzeja iekārtošanu varēs nobeigt līdz DV 2. globālajām dienām.

Sacha sekcijas vadītājs N. V. Brasliņš informēja, ka DV 2. globālo dienu ietvaros 4. un 5. jūlijā noorganizētas arī šacha sacensības. Visas DV nodaļas aicinātas pieteikt savus dalībniekus, pēc iespējas tuvākā laikā.

R. N.

Mākslinieka Jāņa Zuntaka gleznu izstādes atklāšanā Sv. Jāņa baznīcas telpās bija ieradušies 200 āpmeklētāju. Izstādi atklāja LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs. Apakšējā attēlā mākslinieku grupa atklāšanas aktā, no kreisās: A. Brūveris, E. Vingris, A. Nulītis, Ārija Ozola, J. Zuntaks, V. Mērniece, E. Dzenis, H. Mercs, I. Šteins, Emma Dzeguze, V. Pāvuls un Ilze Prikule. Foto: J. Liģers

J. Zuntaka gleznu . . .

(Pārnesums no 3. lpp.)

rietus vai lēktus? Cik vispār vairs izdevība būt dabā un ar aci uztvert tādu plašu ainavu kā Zuntaka gleznā? Mēs esam jau pieraduši, ka dabu redzam caur logu aizzibam vai atklājamies tikai mazā debess laukumiņā ar kādu zaru, koka galu vai zāļāja laukumiņu. Izstādē daudz gados jaunu cilvēku, bet cik no viņiem dabu pazīst, kuriem ir iespēja uztvert dabas būtību? Mūsu jaunatne dabu pazīst no ekrāniem, no grāmatām, no gleznām. J. Zuntaka gleznās rādītā daba ir pārveidota, skatīta ar viņa mākslinieciskajām acīm, bet mēs ticam šīm košajām krāsām, smagajām naktīm, baltajiem sniegiem, degošajām pļavām. Mēs tiem ticam, bet, tajos skatoties, atskārstam, ka vientulis nav kļuvis tikai cilvēks, bet vientuļa kļuvusi arī daba. Un jo vairāk pavēro J. Zuntaka gleznas, jo lielāka aug vientulības izjūta: redzam, tā ir cilvēka pamestā daba, pasakainā krāšņumā drūma. Varbūt tieši šīs vientulības ietekmētiem, silta un tuva liekas ziemas nakts ar aizejošo sieviņu, kurai uz pleciem pelēka villaine. Kukažiņa? Droši vien, dažs labs viņu redzēja šajā gleznā aizejam. Kļūst skumji, un gribas teikt: Kukažiņ, tavs laiks ir beidzies, tu aizej, jo tev ir jāaiziet, bet pie rokas tu ved bērnus, un varbūt tie, kas ir vēl kā bērni, tev tomēr varēs sojot blakus arī pilsētas ielās, kur namu mūri aizsedz gan saules lēktus, gan rietus.

Kad atkal paveros daudzajos viesos, liekas — mums visiem pa vidu tomēr spīd tāds pelēks Kukažiņas lakats mums, latviešiem, īpatnējs un tuvs.

Izstādes atklāšana beidzās, bet pati izstāde turpināsies līdz 28. martam un jācer, ka gleznieciības un J. Zuntaka cienītāji šo iz stādi apmeklēs kuplā skaitā.

Īsa un sekmīga draudzes gada sapulce

Toronto Sv. Jāņa draudzes gada sapulcē 21. martā, kas notika tūlīt pēc dievkalpojuma, piedalījās 79 draudzes locekļi, mazāk kā trešdaļa no dievkalpojuma dalībniekiem.

Archibīskaps A. Lūsis savā ziņojumā minēja, ka šogad Saulainē bērnu nometni vadīs jaunais Čikagas Sv. Pāvila draudzes mācītājs Māris Ķirsons, kas pierādījis savas spējas 150 locekļu lielajā draudzē, kuŗa viņa ierosmē uzcēlusi jaunu dievnamu. Māc. M. Ķirsons baznīcas celšanā bijis ne tikai aicinātājs, bet arī pats dzīvi piedalījies dažādos darbos, gūdams draudzes locekļu apbrīnu un pateicību. Viņš vada arī kristīgās jaunatnes darbu, piedalās tās saietos un šogad vadīs bērnu un jaunatnes nodarbības Saulainē, bez tam noturot svētdienas rīta dievkalpojumus nometnē, bet pēcpusdienā draudzes dievnamā Toronto.

Latviešu ev-lut. baznīcas uzņemšanu Pasaules baznīcu apvienībā, kuŗā sastāv 240 dažādas baznīcas, archibīskaps A. Lūsis uzskata par svarīgāku, nekā uzņemšanu AN, jo šās apvienības dibināšanu, archibīskaps ietelca iegaumēt kādu visai svarīgu apstākli. Paliekot vietējās sinodēs, jārēķinās ar to noteikumiem, ka vairs pastāvēt nespējīgo draudžu īpašumi pāriet amerikāņu sinožu īpašumā. Vai 50 centu nodeva latviešu sinodei būtu tik liels upuris, ka to nevarētu atļauties, lai lielie ziedojumi, uzupurēšanās un līdz šim veikto darbu rezultāti paliktu mūsu pašu tautas īpašums? Kanadā latviešu ev.-lut. draudžu īpašumu vērtība sasniedz pus milj. dolaru, kamēr ASV tā ir 2 milj. dol.

Baznīcas sabiedriskās telpas plaši izmantotas gleznu izstādēm. Mākslinieks A. Annuss, kas pagājušā gada pavasarī šeit rīkoja izstādi, strādā pie reliģiska satura gleznas, ko viņš apsolījis dāvināt Sv. Jāņa draudzei. Patlaban notiekošā izstādē mākslinieka J. Zuntaka gleznas līdz šai draudzes gada sapulcei apmeklētāji bija ieguvuši kopvērtībā par 1540 dol.

Draudzes priekšnieks J. Koncis nolasīja pārskatu par dažādām draudzes nozarēm, par ko jau ziņots mūsu laikraksta iepriekšējā numurā. Sapulces dalībnieki ar to saturu bija jau iepazinušies, neskaidrība neradās un nebija arī jautājumu. Vienīgi zamarieši kopa aicināja talciniekus, jo vairāki sirdzēji mājās un slimnīcās paliek neapmeklēti darbinieku trūkuma dēļ. Tā Kristus mācības praktiskais piepildījums netiek īstenots.

Revīzijas komisijas pr-dis J. Bārs savā pārskatā visu nozaru grāmatvedību atrada labākā kārtībā un aicināja kopsapulci pārskatus pieņemt un pateikties darba veicējiem.

Saulaines pārvaldes pr-ks A. Lucs, ziņoja par paveiktajiem darbiem pērnajā vasarā. Arī šogad būs veicama liela darba daļa. Kabīnēm grīdas un pamati atjaunojami, nometnes territorijā iebraucamo ceļu paredzēts novirzīt gar šķūni pāri pļavai uz upmalu. Tāpat jāuzsāk priekšdarbi lielās skautu un gaidu nometnes iekārtošanai 1972. g. vasarā Saulainē. Skauti nometnošanas laikā izmantos visu Saulaines territoriju abpus Notavasagas upei, izņemot peldētavas rajonu. Tāpat panākta vienošanās par blakus esošā vietējās pašvaldības parka izmantošanu skautu un gaidu nometnes vajadzībām.

Stājoties pie draudzes padomes pārvēlamo padomes locekļu vēlēšanām, kandidātu sarakstā nominēja 13 kandidātus, no kuŗu vidus padomē ievēlēti: A. Černavskis, M. Bružis, A. Vanags, K. Gāle, V. Epneris, V. Kalniņš un A. Gaiķis. Padomē ievēlēja arī vienu jaunās pasaudzes pārstāvi — V. Epneru, tā sekojot LNAK slavējamam piemēram ar 3 jaunās paaudzes darbiniecēm.

Kopsapulce ilga nepilnas 3 stundas, kuŗās dalībnieki vēl paguva iebaudīt dāmu komitejas darbinieču sagatavoto kafiju un maizītes.

J. U.

„Karstās bikses"

PIEZĪMES PAR JAUNĀKAJĀM MODĒM

Fotografējot jaunākās modes ir labākais veids kā ieskatīties modes pasaulē. Modes industrija visā pasaulē lielākā vai mazākā mērā balstās uz fotografijas rezultātiem. Ja fotouzņēmumi nav pievilcīgi, tad arī tirgotāji nevēlas dzirdēt par jaunradītiem tērpiem. Bieži fotografs ir tas, kas ietekmē modes konsultantus un pat lielāko laikrakstu modes redaktorus.

Patlaban viens no lielākajiem notikumiem modes pasaulē ir t. s. „karstās bikses" (hot pants), kas kļūst arvien „karstākas" no veikalnieciskā viedokļa. Vislielāko popularitāti tās gūst Londonā (Anglijā) un Ņujorkā. Izskata ziņā „hot pants" ir tādas pašas kā parastās īsās bikses, tikai ar paplatām lencēm un dažāda veida izgreznojumiem. Dažos tām atgādina gandrīz peldkostīmu, ievērojot materiāla kvalitāti. Pamatā „karstajām biksēm" ir seksapīls, kā tas parasts ar visiem citiem sievišu vasaras apģērbiem.

Viena no pirmajām latvietēm, kas jau paguvusi iegādāties „karstās bikses" ir 18 gadus vecā Dace Budrēvica. Pēdējā iecerējusi kļūt par modes apģērbu demonstrētāju, kaut gan Toronto pilsētā jau tagad ir 1000 modeļu, kas meklē iespējas uzstāties publikas priekšā.

„Karstās bikses" vislielākā vairumā tiek pārdotas Ņujorkā. Vairāki veikali izlikuši logos lielus uzrakstus, „We have hot pants". Pie kāda veikala, kas pārdod šo apģērba gabalu, „karsto bikšu" tikotājas stāv pat rindā kā padomju pilsoņi pēc piena un maizes. Cenas atkarājas no bikšu kvalitātes un izskata. Kādā universālveikalā šādas bikses var iegādāties jau par sešiem dolariem, bet kāds cits veikals tās piedāvā par 200 dolariem, protams, pagatavotas no ūdeļu ādas.

Londonā, kas kļuvusi par Eiropas modes centru, „karstās bikses" var iegādāties mazajos Kings Road veikaliņos. Šeit tās liekas drusku „karstākas" savā izskatā, ievērojot britu jaunavu noslieci iepretim seksam un jaunākajām modēm. Joprojām populārs ir t. s. „wet look", ko var pielaikot visāda veida tērpiem, neizslēdzot pat elegantos vakara tērpus.

Citāds paskats redzams Japānā, īpaši lielajos Tokio veikalos. Tajos „karstās bikses" vēl nav paguvušas iekarot japāņu meiteņu sirdis, bet stāvoklis var jūtami mainīties vasaras mēnešos. Jaunākā paaudze vēl jūsmo par „mini" tērpiem, bet vecākā un vidējā joprojām pieturas pie konvencionālajiem ģērbšanās paveidiem. Nesen nācās fotografēt Haneas Mori veidotos jaunākos tērpus, kas ar maziem izņēmumiem pieskaitāmi „maksi" kategorijai, resp. tērpa garums līdz grīdai. Mori, būdama slavenākā tērpu veidotāja Japānā, uzskata, ka „karstās bikses" ilgi nepastāvēs, jo sievietes joprojām grib ģērbties eleganti. Mori tērpi tagad kļuvuši populāri arī Savienotajās Valstīs, bet tie nav pieejami Kanadā, jo cenas pārāk dārgas, kā paskaidro The Miami Herald modes redaktrise Merija Milla.

Kanadā, liekas, vēl nav sevišķi pazīstama internacionālā modes laukā. Taču Toronto un Montreala jau jūtami augušas šajā nozarē. Toronto ar laiku var aizsteigties Montrealai priekšā, jo Toronto tiek uzskatīta kā progresīvākā pilsēta.

Aleksandrs Kalniņš

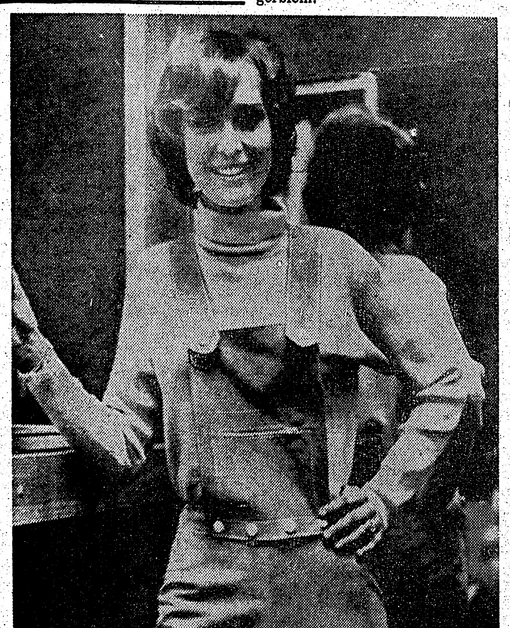

Dace Budrevica demonstrē „karstās bikses".
Foto: Aleksandrs Kalniņš

Toronto ziņas

Sv. Andreja baznīcā 26. un 27. martā, abās dienās sākoties plkst. 10 rītā, notiks Latviešu ev.-lut. draudžu apvienības Kanadas apgabala draudžu jauniešu saiets, kuŗa programmu vadīs māc. I. Gaide no Klīvlendas, piedaloties arī archibīskapam A. Lūsim. Sestdienas vakarā plkst. 7.30 notiks īpašs jauniešu svecīšu dievkalpojums ar tematu „Visu es daru jaunu".

Mākslinieka Jāņa Zuntaka gleznu izstādi 18. martā Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē, klātesot ap 200 mākslas draugu, atklāja LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, pakavējoties pie mākslinieka dzīves gaitām un darbības. No izstādītajiem 30 darbiem tikai 2 ir figurāli gleznojumi, pārējie ainavas. Jau izstādes atklāšanas dienā pārdoti 9 darbi, galvenokārt ziemas skati. Izstāde turpināsies līdz 28. martam un atvērta darbdienās no plkst. 6—9 vakarā, bet sestdienās un svētdienās no plkst. 2—9 vakarā.

DV teātŗa Kanadā H. Miķelsona režijā iestudētās F. Molnāra lugas „Spēle pili" pirmizrādi 21. martā Bickford Park vidusskolas zālē noskatījās ap 500 apmeklētāju. Dekorācijas gatavojis V. Vare. Pats autors šo komēdiju apzīmējis par anekdotu, bet izrādes programmā skatītājiem par uzjautrinājumu bija lasāms — anegdots, tāpat veltīgi tajā meklējams lugas autora vārds. Izrādes vērtējumu dos teātŗa kritiķi taču par programmas izgatavojumu dodama nepieciekama atzīme.

Mākslinieku vienības Latvis sarīkojumā mākslas archivāre Vilma Goldmane no Milvokiem 21. martā Latviešu namā pabeidza nedēļu iepriekš uzsākto priekšlasījumu par latviešu mākslinieki brīvajā pasaulē ar viņu darbu demonstrējumiem diapozitīvos. Ap 150 apmeklētāju 2 stundas ilgā priekšlasījumā varēja skatīt daudzu mākslinieku darbus, to vidū torontiešiem, varbūt, mazāk pazīstamos brāļus Soikanus, R. Stapranu, V. Janelsiņu un daudzus citus. Pirms pāris gadiem Toronto notika Austrālijas latviešu gleznotāja R. Zustera izstāde, tādēļ ar sevišķu interesi V. Goldmanes demonstrējumā bija skatāmi viņa agrāku laiku darbi.

Toronto latviešu filatelistu kluba kārtējā mēneša sanāksmē 21. martā P. Rudlapa mājā, piedaloties 10 dalībniekiem, bez kārtējām nodarbībām, pastmarku maiņas un cita, pārrunāja arī DV 2. globālo dienu ietvaros rīkojamo filatelijas skati „Latviešu karavīrs — cīnītājs par brīvību", kuŗa notiks no 2.—4 jūlijam. Skates izkārtošana Royal York viesnīcā saistīta ar dažādām tehniskām grūtībām, jo viesnīcas noteikumos ir dažādi ierobežojumi. Starplaikā noskaidrojies, ka speciālu Kanadas pasta zīmogu DV globālajām dienām nebūs iespējams izgatavot, jo pastā tai laikā būs jauna zīmogošanas sistēma, kuŗai spiedoga izgatavošana maksās ap 1000 dol. līdzšinējo apm. 10 dol. vietā. Jautājums vēl izlemjams DV 2. globālo dienu rīcības komitejai, taču jāšaubās, vai tā tik lielus zīmoga izgatavošanas izdevumus uzņemsies.

TLB sestdienas skolā pēc rakstnieces Indras Gubiņas, kuŗa novembrī skolēniem stāstīja par Latvijas 50 gadu vēsturi dzejā, 20. martā viesojās etnografe Biruta Senkēviča, abu 8. klašu audzēkņiem 2 stundas stāstot par senajiem latviešu tērpiem, to darināšanu, krāsošanu ar dabīgajām krāsām, valkāšanu u.t.t. B. Senkēviča, ģērbusies jap 200 gadu vecā Alsungas tautas tērpā, stāstīja arī par rotas lietām, labu klāstu arī parādot, to vidū arī dažus izraktenus.

Latviešu kaŗa veterānu-strēlnieku biedrības Kanadā gada sapulcē 21. martā Latviešu namā piedalījās 20 dalībnieku. Sapulces ievadījumā priekšnieks T. Zandersons biedrības dibināšanas iniciātoram F. Freibergam, kas pērnajā decembrī atskatījās uz 75 mūža gadiem, sakarā ar biedrības 10 gadu pastāvēšanu pasniedza strēlnieku nozīmes palielinājumu fotografijā. No ziņojumiem izrietēja, ka biedrības iepriekšējā gada atlikums uz pērnā gada 1. aprīli, kad beidzas biedrības darbības gads, bija 1245,89 dol., bet kopīgie ienākumi aizvadītajā darba gadā 922,38 dol. un izdevumi 865,25 dol., dodot 1308,02 dol. atlikumu uz šā gada 1. aprīli. No ienākumiem gan daļa vēl jānosūta izdevējiem par žurnāla „Strēlnieks" izplatīšanu. Pēdējā darbības gadā 5 biedriem aizejot mūžībā, bet nākot klāt 3 jauniem, biedrībā pašreiz apvienoti 47 biedri un 1 goda biedrs. Par priekšnieku ievēlēja līdzšinējo T. Zandersonu (Londona), bet valdē, priekšnieka vietniekam A. Krindam domstarpību dēļ vairs nekandidējot, izraudzīja līdzšinējos P. Puļķi un Arv. Lūsi, bet no jauna O. Berku un A. Budži. Revīzijas komisijā savukārt ievēlēja līdzšinējo priekšsēdi F. Freibergu un E. Apini, bet no jauna P. Pavasaru. Pēc sapulces biedrības dāmas no līdznestiem groziņiem bija klājušas azaida galdu.

Latvisko paražu kopēju Burtnieku Lieldienu daudzināju 21. martā Latviešu namā ar uzrunu ievadīja kopas vadītājs A. Pērkons, pakavējoties pie Lieldienu tradicijām un gadalaikiem, cita vidū norādot, ka pēc senajiem latviešu ticējumiem šī diena ir īstās Lieldienas. J. Palieps referātā runāja par dievturības nozīmi mūsdienu skatījumā, minot dažādus latviešu zinātnieku pētījumus un paša gūto pieredzi citās zemēs, bet K. Staško vadītie Toronto, Hamiltonas un Niagaras koklētāji atskaņoja vairākas tautas dziesmas. Bija klāts arī Lieldienu galds ar krāsotām olām, plācenīem, medu u.c. gardumiem, ap 50 sarīkojuma dalībniekiem jo dūšīgi kaulējoties olām, pārbaudot to čaulu stiprumu un savu laimi. Nākošais Burtnieku sarīkojums būs Jāņu daudzināju, kas paredzēts pie J. Vandeļa Tālavā.

Toronto latviešu biedrības rīkotajā literārajā pēcpusdienā 21. martā Latviešu namā Dr. P. Vasariņš runāja par tematu „Skats šodienas Latvijas dzejā", analizējot dzejnieku darbus iedalījumā pa tematiem — dabas un mīlestības dzeju, tēvzemes mīlestībai veltītus dzejoļus u.t.t. Ap 2 stundu ilgais referāta priekšnesums bija caurvīts ar „ilustrācijām", apskatīto dzejnieku darbus lasot Indrai Ancānei un Jānim Kļaviņam, tāpat skartajiem tematiem piemērotas dziesmas atskaņojot K. Staško vadītajiem Toronto, Hamiltonas un Niagaras koklētājiem, arī E. Dārziņa „Melancholisko valsi", kuŗam Latvijā sarakstīto tekstu melodeklamācijā sniedza Anete Bencone. Sarīkojuma nobeigumā, kuŗā bija ieradušies ap 70 klausītāju, biedrības dāmu komitejas bija klājusi kafijas galdu.

TLMM kluba eksternās žibulēšanas sacensības, kuŗas bija paredzētas Simko ezera Virdžīnijas lī., 21. marta rītā notika Rietumezerā (Westlake) makšķerēšanas sekcijas vadītāja J. Veckera izkārtojumā un vadībā, piedaloties 14 kluba biedriem un 3 viesiem, kā arī 2 jauniešiem. Pieaugušo konkurencē uzvarēja J. Birznieks, izvelkot 4 pikreles 12 mārc un 4 unču kopsvarā un 38 asaŗus 13 mārc. un 10 unču kopsvarā, 2. vietā ierindojās A. Užulis ar 2 pikrelēm (4 mārc. un 2 unces) un 50 asaŗiem (16 mārc. un 8 unces), bet 3. vietā A. Kristapsons ar 1 pikreli (5 mārc.) un 47 asaŗiem (37 mārc. un 9 unces). No jauniešiem veiksmīgākais bija R. Jēkabsons, izvelkot 1 mārc. un 4 unces smagu līdaku un 38 asaŗus 13 mārc. un 10 unču kopsvarā. Šīs bija sezonas pēdējās žibulēšanas sacīkstes uz ledus. Makšķerēšanas sezonu uzsāks maija otrā pusē ar hamiltoniešu rīkotām 3 klubu sacensībām.

Sv. Jāņa draudzes svētdienas skolas audzēkņi 4. aprīlī tūlīt pēc Pūpolu svētdienas dievkalpojuma, kas sāksies plkst. 11 dienā, baznīcas sarīkojumu zālē sniegs īpaši sagatavotu Lieldienu uzvedumu, kuŗu bez draudzes locekļiem aicināti noskatīties arī citi tautieši. Pēc uzveduma paredzēta Lieldienu zaķu ierašanās ar veltīm bērniem.

„Kaprāli Bērziņ, kas jums ir ar to jauno dāmu, ar kuŗu jūs vakar bijāt klubā?" jautā leitnants Kalniņš. „Viņai noteikti vēl nav 16 gadu." — „Tā, leitnanta kungs, bija mana māsa," paskaidro kaprālis. — „Nerunājiet niekus, kaprāli!" leitnants dusmīgi nosaka. „Tādā gadījumā mēs taču būtu brāļi..."

TORONTO LATVIEŠU KREDITSABIEDRĪBA
Latvian (Toronto) Credit Union Limited
491 College St., Toronto 174, Ont.
tel. 924-2775
maksā
5¾% PAR NOGULDĪJUMIEM
6½% PAR ILGTERMIŅA NOGULDĪJUMIEM
Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus.
REIZĒ AR NAUDAS NOGULDĪŠANU VAI AIZDEVUMU IZSNIEGŠANU KREDITSABIEDRĪBA IZDARA DZĪVĪBAS APDROŠINĀŠANU LĪDZ $2000.00 VAI $5000.00.
Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā,
sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

LNAK padomes sesija
bergs, A. Svenne, A. J
manis, V. Upeslācis,

DESMIT
UZ

VĒL PAR ČIKAG

Ja vien var uzticēties
riem un atmiņai, tad čik
ciši nemaz nejoko, stāst
saviem kopīgiem piedzi
„pirms desmit gadiem,
biju jauns": kaut kad a
viņi tiešām laikam var s
desmit gadu pastāvēšan
ju, didam! Alberts Legz
Puriņš, Uldis Ievāns
Streips jau toreiz bija P
kā; tikai toreiz viņi bij
toņi vai pat vairāk, un U
pam vēl nebija sākušas
Ģirts Puriņš bija bez
dis Ievāns vietā un nevi
strīku slotas parūku, b
Legzdiņu visi sauca pa

Piecīšu pastarīte —
kipāne — jau uzstājusie
viņiem tik ilgi, ka pārē
nes pamazām aizmirsuš
ti Janīna no kādreiz m
rainās un kautrīgās m
veidojusies par īstenu
personību ar joti pievil
apburošu smaidu un
priekšnesuma veidu.

Arī pārējie Piecīši sa
bā nav stāvējuši uz vie
Puriņš, ar skatuves vār
nis Mirdonis Purējevs,
par baletdejotāju, Žilbi
nika! Uldis Ievāns sāci
Uldis Streips apkalpo
paskata elektroniskas m
rīces. Taču visnopietnāk
ību izkopis Piecīšu pa
Alberts Legzdiņš: viņš
guvis t.s. mazās skatuv
ka acumirklī var pārvē
Olafu Stumbru vai māc.
un iestudēt pat tādu te
režģiju gabalu kā „Gare
Par Legzdiņu runā
arī viņa dziesmiņas, ka
šķiras no „Pie Rio N

Kan

SV. KATRINA

Sv. Katrīnes latviešu
marta izvadīja uz Vict
kapsētu vietējās luter
dzes dibinātāju un tās
priekšnieku Heinrichu
priekšējās dienas vakar
mā aizlūgumu vadīja
mācītājs J. Prauliņš.
labvēļa ar ziediem atv
das un skauti. Izvadīš
no Kristus baznīcas,
mācītājiem J. Prauliņa
dim un J. Vējiņam. Dz
Katrīnes vanadžu kori
un Viestura koŗa Sv. K
pa. Ērģeļu mūziku
draudzes ērģelnieks I.
nelaika pie kapa atv
Lancmanis, noliekot zi
dzes vārdā, A. Šteinba
agaras lut. draudzes,
no Niagaras un Sv. Kā
toļu vienības, Ž. Krūm
tējās DV nodaļas un I
nis no viętējā medniek
šķernieku kluba. Sv. K
terāņu draudzi turpmā
mārs Dalbergs.

Saulkrastu (34.) gai
gavas (5.) skautu vieni
tā atzīmēja savus 15.
dasvētkus. Pēc karoga
un Kanadas himnas, sv
dīja māc. J. Prauliņš
pavadījumus spēlēja I
kāne. Skautu vienības
A. Francis pieminēja
dibinātāju lordu Bade
un pulkvedi O. Kalpak
ar viņa nāves dienu. Pē
himnas gaidu un skau
padomes priekšsēdis M
sveica svētku dalībniek

LNAK padomes sesijas laikā Toronto. Apkārt galdam padomes locekļi darbā, no kreisās: G. Brikmanis, V. Kaļiņš, J. Skrastiņš, T. Kromberga, A. Svenne, A. Joma, V. Miklaševics un A. Sproģis. Aizmugurē pie prezidija galda: konsuls V. Tomsons, K. Dobelis, prof. A. Dreimanis, V. Upeslācis, ALAs valdes priekšsēdis U. Grava un G. Liepiņš. Foto: J. Liģers

DESMIT GADU PUBLIKAS UZJAUTRINĀŠANAI

VĒL PAR ČIKAGAS PIECIŠU VIESIZRĀDI ŅUJORKĀ

Ja vien var uzticēties kalendāriem un atmiņai, tad Čikagas Piecīši nemaz nejoko, stāstīdami par savlaicīgi kopīgiem piedzīvojumiem „pirms desmit gadiem, kad es vēl biju jauns": kaut kad ap šo laiku viņi tiešām laikam var svinēt savu desmit gadu pastāvēšanas jubileju, didam! Alberts Legzdiņš, Ģirts Puriņš, Uldis Ievāns un Uldis Streips jau toreiz bija Piecīšu pulkā; tikai toreiz viņi bija kādi astoņi vai pat vairāk, un Uldim Streipam vēl nebija sākušas augt ūsas, Ģirts Puriņš bija bez bārdas, Uldis Ievāns vietā un nevietā nēsāja strīķu slotas parūku, bet Albertu Legzdiņu visi sauca par Abucīti.

Piecīšu pastarīte — Janīna Ankipāne — jau uzstājusies kopā ar viņiem tik ilgi, ka pārējās meitenes pamazām aizmirsušās, bet pati Janīna no kādreiz mazliet stūrainās un kautrīgās meitenes izveidojusies par īstenu skatuves personību ar ļoti pievilcīgu balsi, apburošu smaidu un šarmantu priekšnesuma veidu.

Arī pārējie Piecīši savā attīstībā nav stāvējuši uz vietas. Ģirts Puriņš, ar skatuves vārdu Girdonis Mirdonis Purējevs, izmācījies par baletdejotāju. Žilbinoša tehnika! Uldis Ievāns sācis dziedāt. Uldis Streips apkalpo iespaidīga paskata elektroniskas mūzikas ierīces. Taču visnopietnāk savu sūtību izkopis Piecīšu pamatdvēsele Albert; Legzdiņš: viņš tiktāl apguvis t.s. mazās skatuves mākas, ka acumirklī var pārvērsties par Olafu Stumbru vai māc. Vārsbergu un iestudēt pat tādu tehniski sarežģītu gabalu kā „Gaŗezers!"

Par Legzdiņu runājot, jāmin arī viņa dziesmiņas, kas visai atšķiras no „Pie Rio Negro" un „Baltie ceriņi kad atkal zied" žanra. Tādi šedevri kā „101, ceļš" un „Mēbelētas istabas īrnieka sestdienas vakara dziesmiņa" ir tuvāk Pēteŗa Ērmaņa pēckaŗa laika dzejai nekā tipiskiem „šlāgeru" tekstiem. To gan varbūt nav labi tā atklāti teikt, jo vairums Abucīša draugu šausmās no viņa aizbēgtu, ja dzirdētu, ka viņu dēvē par dzejnieku. Un kas tad notiktu ar Piecīšiem, didam?!

Piecīšu viesizrāde Ņujorkā 13. martā bija labi apmeklēta un guva pelnītu publikas atsaucību. Tā kā ņujorkieši vēl nebija aizmirsuši nule kā pārdzīvotās Muhameda Ali un Džo Frēzera boksa sacīkstes, visskaļākā līdzdalība bija manāma „Rupjību meistarsacīkstēs", kaut gan publikai ļoti patika arī „Gaŗezers!", Janīnas dziedāšana, Puŗējeva baleti un viss cits.

Ja arī Piecīši tagad dzīvo simtiem jūdžu atstatu viens no otra, tomēr jācer, ka šis desmit gados par „trimdas iestādījumu" kļuvušais pasākums turpināsies tikai uz priekšu, ar drošu skatu atpakaļ vēl vismaz desmit gadu. ..D. V.

50 gadu burtliča darbā

Laikraksts The Recorder and Times, kas iznāk Brokvillē, Ontario, savā 6. marta numurā atzīmējis burtliča Arveda Vanaga 50 gadu aroda jubileju, ievietodams arī viņa foto attēlu, kurā gavilnieks redzams pie sava darba galda tā paša laikraksta spiestuvē, kur viņš strādā vēl šobrīd, gatavodamies pēc dažiem mēnešiem aiziet pensijā.

Laikraksts atzīmējis, ka A. Vanags ieceļojis Kanadā 1949. gada oktobrī no Vācijas kā „pārvietotā persona" un The Recorder and Times spiestuvē nostrādājis visu šo laiku. Viņš dzimis Rīgā, burtliča amatu sācis mācīties 1921. g. 7. martā Armijas spiestuvē Rīgā. Pēc 3 mācekļa gadiem, pa kuŗu laiku apmeklējis aroda vakara skolu, kļuvis par „aplauzēju" un mašīnburtliču nodaļas vadītāju Valtera un Rapas spiestuvē Rīgā, kur nostrādājis 15 gadus. Kaŗa beigu posmā A. Vanags 1944. g. 3. oktobrī devies bēgļu gaitās uz Vāciju, kur nostrādājis 6 mēnešus kādā vācu spiestuvē, bet pēc Vācijas kapitulācijas 3 gadus pavadījis bēgļu nometnē.

Arveds Vanags kopīgi ar dzīvesbiedri Emmu ieceļojis Kanadā 1949. g. 11. oktobrī un pēc uzturēšanās īsu laiku Edžeksā pārcēlies uz Brokvilli, ap 200 jūdžu attālumā no Toronto. „Darbs nav tagad kļuvis savādāks, kā tad, kad es iebraucu Kanadā," kanadiešu laikraksts atzīmē A. Vanaga atzinumu, tālāk piezīmēdams:

„Kad A. Vanags ieradās Brokvillē, viņš zināja tikai dažus vārdus angliski, bet tas netraucēja viņu izvēlēties pareizo burtu salikumu plakātiem, brošūrām, pamfletiem un daudzajiem iespieddarbiem. Tagad viņš runā nevainojami angliski un ir labi situēts." Vēl sacīts, ka abi Vanagi interesējas par labu mūziku, ir Brokvilles koncertapvienības biedri kopš tās dibināšanas un uzticīgi koncertu apmeklētāji.

Arvids Vanags pie sava darba galda.

Prof. Dr. Juri Veidemani pieminot

Oskošā (Viskonsinā)) jaunas slimības mākts 20. februārī no dzīves šķirās jaunais un plaši pazīstamais zinātnieks prof. Dr. Juris Veidemanis, kas ar savu latvisko stāju, nerimtīgo cenšanos pēc lielākiem sasniegumiem zinātnes laukā un sirsnību bija ieguvis daudz draugu ne tikai Viskonsinas latviešu sabiedrībā, bet arī amerikāņu akadēmiskā saimē.

Viņa pāragro aiziešanu jo sevišķi nožēlo to jauno latvieši akadēmiķu saime, kuŗai bija izdevība viņa vadībā mācīties un iegūt vērtīgas atziņas turpmākam darbam. Viņa sirsnīgā pieeja studentu problēmām un pamudinājums tālākām izglītības gaitām, nereti palīdzēja daudziem pārvarēt studiju grūtības.

J. Veidemanis pats bija cieši un neatlaidīgi mācīdamies pārstaigājis tālus izglītības ceļus. Pēc V. Olava komerceskolas beigšanas viņš paguva tikai pāris gadus nostudēt tautsaimniecību Latvijas universitātē, kaŗa darbības pārtrauktās studijas turpinot Erlangenas universitātē Vācijā. Ieradies ASV jaunais zinātnieks izglītību turpināja Ziemeļdakotas universitātē, kur ieguva bakalaura gradu. Sociloģijas magistra un doktora gradus Dr. J. Veidemanis ieguva Viskonsinas universitātē.

Deviņus gadus aizgājējs nostrādāja par mācības spēku Viskonsinas universitātē Milvokos, bet pēdējos 7 gadus darbojās Viskonsinas universitātē Oskošā, kur pēdējos gados bija sociloģijas un antropoloģijas fakultātes dekāns. Kā savā doktora darbā, tā arī turpmākos zinātniskos pētījumos J. Veidemanis sevišķu vērību veltīja latviešu trimdas sadzīves sabiedriskām pārvērtībām un to norisēm. Viņa pētījumu atziņas iespiestas vairākos ASV zinātniskos izdevumos un publikācijās.

Cik vien darba apstākļi atļāva, Dr. J. Veidemanis dzīvu uzmanību veltīja latviešu sabiedriskai dzīvei, ilgus gadus līdzi dzīvodams un darbodamies korporācijā Lettonia, Milvoku DV apvienībā un Milvoku Sv. Jāņa draudzē. Milvoku latvieši no aizgājēja atvadījās 22. februārī. Pie aizgājēja šķirsta stāvēja korporāciju piederīgo goda sardze, bet sēru svētbrīdi vadīja māc. A. Kalnājs. Korporāciju kopas atvadvārdus teica Ē. Krūmiņš, no DV apvienības — V. Aparjods un no Sv. Jāņa draudzes — J. Grundsbergs. ep.

Kanadas ziņas

SV. KATRĪNAS

● Sv. Katrīnes latviešu saime 1. marta izvadīja uz Victoria Lawn kapsētu vietējās luterāņu draudzes dibinātāju un tās ilggadējo priekšnieku Heinrichu Grebli. Iepriekšējās dienas vakarā bēŗu namā aizlūgumu vadīja draudzes mācītājs J. Prauliņš. No sava labvēļa ar ziediem atvadījās gaidas un skauti. Izvadīšana notika no Kristus baznīcas, piedaloties mācītājiem J. Prauliņam, A. Briedim un J. Vējiņam. Dziedāja Sv. Katrīnes vanadžu koris Senatne un Viestura kora Sv. Katrīnes kopa. Ērģeļu mūziku atskaņoja draudzes ērģelnieks I. Saksss. No nelaika pie kapa atvadījās O. Lancmanis, noliekot ziedus draudzes vārdā, A. Šteinbachs no Niagaras lut. draudzes, M. Vabalis no Niagaras un Sv. Katrīnes katoļu vienības, 2. Krūmiņš no vietējās DV nodaļas un H. Freimanis no vietējā mednieku un makšķernieku kluba. Sv. Katrīnes luterāņu draudzi turpmāk vadīs Ilmārs Dalbergs.

● Saulkrastu (34.) gaidu un Jelgavas (5.) skautu vienība 6. martā atzīmēja savus 15. un 19. gadasvētkus. Pēc karoga iecnešanas un Kanadas himnas svētbrīdi vadīja māc. J. Prauliņš. Dziesmu pavadījumus spēlēja Ingrida Mukāne. Skautu vienības priekšnieks A. Francis pieminēja skautisma dibinātāju lordu Baden - Paulu un pulkvedi O. Kalpaku, sakarā ar viņa nāves dienu. Pēc Latvijas himnas gaidu un skautu vecāku padomes priekšsēdis M. Mukāns sveica svētku dalībniekus un pateicās par gaidu un skautu atbalstu. Gaidu priekšniece M. Māsīte un vadītājas vietn.E. Ženka ziņoja par vienības darbību. Vienībā, kurā pašlaik ir 21 dalībniece, vēl darbojas vad. Z. Kalniņa un R. Šternberga. Āra gaidas pakāpi ieguvušas: I. Arāja, R. Barkāne, I. Gauše, S. Ķipe un G. Laure. Vad. Z. Kalniņa teica guntiņām veltītu dzejoli. Par skautu darbību ziņoja vad. A. Francis. Skautu solījumu devuši Ed. Zenka, J. Arājs un A. Steinbachs, bet mazskautu — E. Zenka. Vienībā 20 dalībnieku. Gaidas un skautus sveica Kanadas gaidu dzendas pr-ce G. Upīte un skautu jendas pr-ks E. Davidsons, pasniedzot skautu pateicības nozīmi skautisma veicinātājiem M. Mukānam un P. Laurim. Sveicienus vēl nodeva jendas inform. nozares vadītājs E. Ozols, draudžu, skolu un organizāciju pārstāvji. Bija arī daudz rakstveida sveicienu, arī no gaidu pr-ces M. Vilkas un skautu pr-ka Fr. Sīpola. Gaidu un skautu vecāku padomes pr-dis M. Mukāns apdāvināja vadītājus. Sekoja skautu un gaidu priekšnesumi, kuŗus pabeidza ar gaidu lūgšanu un ugunskura dziesmu.

● Sv. Katrīnēs 17. aprīlī dzledās Viestura vīru koris dir. J. Baruša vadībā ar komponistu I. Saksu pie klavierēm. Koncerts notiks franču baznīcas zālē (103 Gornet St.). Sākums pl. 7.30 vakarā. Pēc koncerta saviesīga dzīve. Atlikums par labu latviešu skolai, gaidām un skautiem.

V. R.

Atceroties jāpasmaida

PIEZĪMES PAR LATVIEŠU SPORTU

Tāpat kā daudzi citi tautiešu pasākumi Kanadas latviešu „galvaspilsētā" Toronto, arī organizēts latviešu sports ap šo laiku tuvojas „pilngadībai". Nav jau jāsvin jubilejas pie pilniem galdiem, lai atcerētos kā Zentiņs ar Galviņu organizēja Imkas klubu un volejbolistus, Kazaks un Kadiķis rāvās ap basketbolistiem, bet Eglītis rīkoja galda tenisa turnīrus vai ik svētdienas. No Imkas vingrotavas, kas vienmēr oda pēc sviedriem, 10 minūtēs varēja aizstaigāt uz Andreja Pumpuŗa vaznīcas telpām, kur pingpongoja divos stāvos un trenējās bruņinieciskie Zichmaņa paukošanas meistari un meistares. Kur tagad rūs viņu ieroči?

Savi spēkrati toreiz bija tikai retajam un tā saulainajās vasaras svētdienās kuģīši latviskos jaunkanadiešus aizvizināja uz Centra saliņu. Starp diviem kokiem uzvilktam tīklam pāri lidinājās volejbola bumba, dažs peldējās, cits saulojās, un tā vien liekas, ka dzima arī dažs makšķerēšanas sporta pirmrekords, sevišķi karpu un sakeru klasē. Par cēlzivīm maz ko zināja, un iecejotāju idillisko mieru netraucēja ne gradi, nedz stāžs, vai rūpes, kur noguldīt naudu.

Atceroties jāpasmaida par sporta „karalienes" — vieglatlētikas toreiz uzticamiem kalpiem. Publiskos laukumos tos mīdīja un grūstīja popētie futbola milži, gaiņāja laukumu uzraugi, bet „pavieglie" dipīši nevien rēgulāri trenējās, bet arī sacentās ar saviem baltiešu kaimiņiem un pārrobežas tautiešiem. Vieglatlētu „tēvs" — Ādmiņu Jānis bija atradis pat veidu, kā ar „blaškes" palīdzību tikt vajā no laukuma uzrauga, kam pilsētas tēvi bija piekodinājuši ar pīkiem un dzelzs bumbām bruņotos ārzemniekus triekt ratā. Tūkstošiem jūdžu tolaik nobrauca filadelfietis Mežaraups, lai startētu Toronto, un daudz stundu ar lāpstu un grābekli nostrādāja Valdis Teteris, līdznādams futbolistu tranšejas „Bīča" skrejceļos. Vēlāk torontieši brauca uz sacīkstēm Udorā, Čikagā, Grand Rapidos un Indianapolē, līdz palika vai vienīgie sacīkšu rīkotāji Rietumu pasaulē. Pēdējie mohikāņi, tā sakot!

☆

Kā gan viss mainās! Piecdesmitogadu sākumā vieglatlētu sapnis bija pašu laukums. Tagad — pāraudzi vēlāk — viss apsviedies otrādi, un rūpes atkal citas: ko darīt, lai jaunais un skaistais pašu laukums Šidrabenē nestāvētu tukšs un nelietots. Ir jau tiesa — vēl daudz kas darāms, un pērn baltiešu sacīkstēs Klīvlendas lietuvieši dikti šķendējās par irdeno skrejceļu. Toties sacīkšu techniskā organizācija, vadība un norise bija labākā, kādu šo rindiņu rakstītājam gadījies vērot latviešu vai baltiešu sacīkstās ārpus dzimtenes, un tas Raimonda Bultes nopelns. Diez' vai attaisnojami būtu izdotie prāvie līdzekļi un milzīgie pūliņi, ko laukuma veidošanā pieliku-ši Bulte, Sališs, Ansons, Plīsis un citi entuziasti, ja laukumu izmantotu tikai bērnu sporta vajadzībām. Vai nederētu plānot laukuma, sevišķi skrejceļa, tālāku uzlabošanu un lielāku sacīkšu sarīkošanu? Tādā gadījumā kādam pusducim vai vairāk mūsu piedzīvojušo vieglatlētikas darbinieku derētu iegūt oficiālās tiesnešu kartes, kas tagad ziemas mēnešos būtu viegli un ērti izdarāms. Centrālontario vieglatlētikas savienība (COTFA) rīko 27. martā no plkst. 10.30—12.30 dienā Toronto CNE South Industries Building telpās tiesnešu kursus. Tur kursantus iepazīstinās ar jauno schēmu, pēc tam katrs saņems pārbaudījumu jautājumu veidlapas, kas izpildāmas mājas darba veidā un atgriežamas COTFA birojā līdz 10. aprīlim. Šis atvieglinātais pārbaudījumu veids nesagādātu nekādas grūtības salīdzinājumā ar agrāko „klases darba" metodi. Tuvākas ziņas sniedz: Chris Pickard, Box 612, Station „F", Toronto 5.

Vēlreiz atgriežoties pie Sidrabenes, gribētos uzsvērt tās milzīgās pārmaiņas pārupē, ko nevar nepamanīt arī kanadiešu iestādes un organizācijas — agrākā dadžu un siena drudža nezāļu „plantācijas" vietā tur tagad ir glīts sporta laukums, kas dara godu netikai tā būvētājiem, bet arī zemes īpašniekiem un latviešiem vispār. To nedrīkstam aizmirst.

☆

Ar 1. aprīli Air Canada biļešu kasēs un dažos ceļojumu birojos sāks pārdot ieejas kartes un rezervēt apmešanās vietas Minchenes olimpiskajām spēlēm. Tautiešiem, kas nodomājuši apmeklēt šo dižsarīkojumu, kas solās izvērsties par savdabīgāko un grandiozāko līdzšinējā sporta vēsturē, ieteicams pasteigties, jo Kanadai piešķirto biļešu skaits nav liels, un pieprasījumi visā pasaulē milzīgi. Paredz,, ka piem. peldēšanas sacīkšu biļetes Kanadā izpārdos dažās stundās.

Braucienu uz Mincheni sāk organizēt divi Toronto vieglatlētikas darbinieki — Hadsons un Tvigs, bet vai to pašu nevarētu darīt arī LSAK? Ieguvums būtu divkāršs — ceļojums tautiešu pulciņā un arī pelņa paliktu latviešiem, kaut tā paša sporta laukuma nobeigšanai. Lai redzētu, ko pasaulei rāda bavāriešu viesmīlība un jautrība kombinācijā ar vācu tautas organizātorisko talantu, ir jāsteidzas un jāizšķiras ātri — laika nav daudz.

A. Z.

Aug jauni talanti

JAUNIEŠU MŪZIKAS PĒCPUSDIENA TORONTO

Latviešu nama dāmu komitejas rīkotajā jauniešu mūzikas pēcpusdienā 14. martā savu sniegumu rādīja 17 jaunieši. Programmu, kas ilga turpat divas stundas, bija sastādījusi pianiste Ilze Štrāla-Didrichsone. No krietnā mūzicētāju skaita atklājas vairāki daudzsološi talanti, par ko jāpateicas latviešu mūzikas skolotājiem M. Tūterei-Kundratei, E. Timermaneiem-Ozolai, P. Zariņam un komponistam prof. T. Ķeniņam.

Runājot par talantiem, pieminama jaunā klavieniece Silvija Šultmane, kas visai iespaidīgi atskaņoja Bēthovena patētiskās sonatas otru daļu. Viņas spēle bija pārdomāta un ar samērā drošu techniku. Mazāk iespaidīga bija Rachmāņinova Prelide, kas prasījās pēc lielākas ritmikas un tempu noteiktības. Taču arī šeit paspīdēja Šultmanes drošais tvēriens un labā mūzikālā intuīcija. Prieks piemīnēt Ēditi Marovsku un Ritu Langenfeldu, kas atestēja sevi ar Brāmsa un Šopēna darbiem. Marovska atskaņoja Brāmsa Rapsodiju pārliecinošā technikā, bet monotonu tulkojumu. Langenfelde stājās publikas priekšā ar Šopēna Valsi, kas liecināja par viņas nopietno pieeju autoram. Vienīgi derētu atcerēties, ka Šopēns tulkojams vieglākā stilā, dzirkstīgāk un ar lielāku romantisko pieeju.

Droši un apzinīgi savu mūzikālo uzdevumu veica Richards Upenieks ar Korelli sonātu. Tulkojums bija veikls un stilā izturēts. Raimonds Šultmanis demonstrēja savu violas mākslu ar Vivaldi La-minora koncerta pirmo daļu. Arī šis bija solids sniegums un techniski izveicīgs.Nedrošāks šķita Edmunda Treija vijoles izpildījums ar Veru Leinvēberi pie klavierēm. Taču arī šeit pavīdēja topošs talants, kuŗu vērts izkopt neatlaidīgā darbā.

Runājot par ansambļiem, vispirms jāmin Šultmaņu trio — Raimonds (vijole), Normunds (čello), Silvija (klavieres), kuŗi atklāja mūzikas pēcpusdienu ar Bacha Gavotti. Rezultāts bija iepriecinošs: laba un droša saspēle, izturēts stils. Sekmīgi debitanti bija arī Andris un Pēteris Zariņš. Andris spēlēja vijoli, bet Pēteris, viņa brālis, pavadīja uz klavierēm. Duo klasei vēl jāpieskaita Edīte Mogensena un Ingrīda Šķetre ar Mocarta klavierkoncerta pirmo daļu. Viņas šo darbu atskaņoja uz divām klavierēm.

Pēdējais darbs priekšnesumu programmā bija Haidna Menuets, ko atskaņoja R. Upenieks (vijole), E. Treijs (2. vijole), R. Šultmanis (viola) un N. Šultmanis (čello), taču ne bez miskļiem. Bet tādi gadās visiem — pat slaveniem mākslinieklem. Tātad — uz priekšu kā līdz šim! Aleksandrs Kalniņš

Baltieši apspriedīs sadarbību

Pirmā baltiešu informācijas konference Ziemeļamerikā notiek 27. un 28. martā, kaut konferences vietu vajadzēja pārcelt no Čikagas uz viesnīcu „Barbizon Plaza" Ņujorkā. Arī programmā paredzēti daži pārkārtojumi, lai varētu konferences lielāko tiesu pabeigt jau sestdien, svētdienai atstājot rezolūciju komisijas sēdi un organizāciju vadītāju apspriedi.

Reģistrācija sāksies plkst. 9 no rīta; plkst. 10 — atklāšana un konferences vadības vēlēšanas. Plkst. 10.15 — pirmā sesija: Baltiešu sadarbība un iespējas iegūt faktus par Baltijas valstīm (diplomātiskās pārstāvniecības, brīvās pasaules organizācijas). Pārrunu dalībnieki: Lietuvas konsuls A. Simutis. Igaunijas konsuls A. Likhorsts, G. Meierovics, I. Heinso, A. Gurecks, prāv. N. Trepša. Otra sesija apskatīs baltiešu jaunatnes un studentu darbību. Pārrunās piedalīsies. I. Dreifelds, G. Ābols, G. Mastiņš, R. Lunings, A. Lannus, H. Ainso, P. Kundrots, A. Barzduks u.s.

Trešo sesiju paredzēts iesākt pēc pusdienas pārtraukuma, plkst. 2. Pārrunās par baltiešu laikrakstu un radio programmu darbu piedalīsies: H. Lēsments, S. Lambergs, U. Grava, D. Kezis, A. Mažeika, D. Vallena, H. Raudseps, S. Veidenbaums, V. Irbe. Ceturtajā sesijā pārcilās iespējas ASV un Kanadas politikā, piedaloties I. Spilneram, G. Karosam, I. Plēram, A. Novosaitim, V. Korstam un A. Pallopam.. Pēdējā sesijā diskutēs par dažādiem baltiešu projektiem un publicitātes metodēm, piedalīsies: S. Gečis, E. Vaišnis, J. Simonsons E. Salurands, V. Upeslācis, I. Rupners un Dz. Paegle. Šī diena beigsies ar kokteiļu stundu.

Svētdienas rītā, plkst. 10, paredzēta filmas „Latvijas 50 gadi" pirmizrāde, kam pēc pusdienas pārtraukuma pieslēgsies konferences beigu sesija. Paredzēts, ka konferences sekās varētu rasties baltiešu sadarbības rokasgrāmata ar daudzu derīgu faktu sakopojumu. D. V.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

GRAND RAPIDI

● „Ilgās pēc skaidrības būsim kopā ar dzejnieku Jāni Poruku", tā saka DV apvienības vanadžu kopas aicinājums, ziņojot par sarīkojumu, kas notiks 4. aprīlī plkst. 4 pēcpusdienā Latviešu biedrības namā. Programmā skolotājas B. Maines referāts par dzejnieka dzīvi un darbiem, deklamācijas, mūzikāli vokāli priekšnesumi, galvenā kārtā jaunās paaudzes izpildījumā.

● Vienības draudzes baznīcā 14. martā ieveda amatā jaunievēlētos padomes locekļus un dāmu komiteju. Sprediķoja māc. J. Lazda, dziedāja draudzes koris A. Judovicas vadībā. Pēc tam baznīcas sabiedriskās telpās notika pateicības un draudzības pēcpusdienu, kuŗā runāja draudzes priekšnieks P. Golts, viņa vietnieks A. Redlichs un J. Brūns. Runātāji cildināja lielo talcinieku pulku, kas dažās nedējās izremontēja un izkrāsoja baznīcas iekšiemi. Darbus vadīja. inž. A. Redlichs un P. Ritums.

● Pie vietējās YMCAs pastāv galda tenisa klubs, ko vada I. Kārkls un D. Svieris, abiem galvenokārt darbojoties kā trenēriem. I. Kārkls cer redzēt vairāk latviešu jauniešu, kam būtu interese par galda tenisu, lai viņus apmācītu šās spēles mākā. Pieteikšanās un treniņi otrdienās no plkst. 6.30—10.30 vakarā YMCAs telpās. Piedalīšanās maksa 75 c. par visu vakaru. Atzīmējams, ka nesen notikušajās galda tenisa sacensībās pilsētas apjomā I. Kārkls ieguva 1. vietu, bet kopā ar kādu amerikāni dubultspēlē 2. vietu. Tuvākā nākotnē viņš piedalīsies Amerikas galda tenisa meistarsacīkstēs Atlantiksitijā Džordžijā. I. Kārkls galda tenisu spēlē jau kopš zēna gadiem.

● Grand Rapidu un apkārtnes latviešu bēŗu fonda gada sapulce notika 14. martā latviešu baznīcas sabiedriskās telpās. No 527 biedriem piedalījās 22. Sapulci vadīja B. Maine, kas ir bēŗu fonda priekšniece. Viņa ziņoja, ka darbības pārskata gadā biedru skaits samazinājies par 3, klāt nākuši 7, miruši 10. Fonda sekretārs ir A. Valdmanis, kasieris J. Ziediņš un grāmatvedis J. Jaunkalns. Revīzijas komisijas atzinumu nolasīja A. Eversons. Maksājumus nākošajam darbības gadam atstāja līdzšinējos, tāpat izmaksājamo apbedīšanas pabalsta lielumu, kas ir 500, 600 un 700 dol., atkarā no dalībnieka sastāvēšanas ilguma fondā. Sogad fondam apritēs 20 darbības gadu. V. Z.

TOWN & COUNTRY
REAL ESTATE LTD.
V. PALMA PĀRSTĀVIS
TORONTO 12., tel. 782-7246 377 GLENGARRY AVE.,

Pirkt nekustamus īpašumus nav labākais, ātrākais un drošākais ceļš, bet ir vienīgais ceļš, kā tikt pie turības.

Latvijai mūžam būt!

Pulcēsimies

KOPĀ AR DAUGAVAS VANAGU ORGANIZĀCIJAS BIEDRIEM 2. GLOBĀLAJĀS DIENĀS NO 26. JŪNIJA LĪDZ 4. JŪLIJAM TORONTO!

Jāņa Norviļa godalgoto dziesmu pirmatskaņojums

Lai kaut ko vērtīgu un paliekamu dotu arī kultūras laukā, veicinot jaunradi, Daugavas Vanagu organizācija, gatavojoties 25 gadu darbības atcerei, pirms 2 gadiem izsludināja 3 Kultūras balvas, katru 1000 dolaru apmērā, kuras īpašās sacensībās iegūstamas tēlotājmākslā, mūzikā un literātūrā. Mūzikā šī balva piešķirta komponistam *Jānim Norvilim par darbu „Senā gadskārta latviešu tautas dziesmās"*, kas aptver 38 dziesmas jauktiem koŗiem. Sadarbībā ar Latviešu dziesmu svētku biedrību Kanadā DV organizācija šo godalgotā Jāņa Norviļa skandarbu arī publicēs, lai tas būtu pieejams visiem latviešu koŗiem.

Komponists Jānis Kalniņš godalgotā darba vērtējumā cita vidū atzinis: „Cienījams un ļoti respektējams darbs. Jau ideja vien sakopot šādā veidā latviešu tautas dziesmas ir interesanta un pelna uzslavu. Krājumā ir vairākas pērles un pērlītes." — *Komponists Imants Sakss* savukārt vērtējis: „Šis Jāņa Norviļa darbs ir viens no ievērojamākajiem latviešu koncertu mūzikā. Skandarbs radīts lielākā laika sprīdī un liecina par pamatīgu iedziļināšanos latviešu tautas mūzikas materiālos."

Daļu no godalgotajām dziesmām, visiem gada laikiem izvēlētas, dzirdēsim

DV organizācijas 25 gadu darbības atcerē
SVĒTKU AKTĀ AR KONCERTU

KAS NOTIKS SVĒTDIEN, 4. JŪLIJĀ, PLKST. 10.00
ROYAL YORK VIESNĪCAS KONCERTZĀLĒ TORONTO.
IEEJAS MAKSA $2.50.

Sarīkojumu ievadīs DV Kultūras balvas laureāts komponists Jānis Norvilis ar ērģeļu solo, atskaņojot „Ceļi kā dzimtenes dievnami", vēlāk spēlējot arī ērģeļu pavadījumus himnām un citām akta dziesmām. Piezīmējams, ka Royal York viesnīcas ērģeles ir lielākās Kanadā, bet otras lielākās Amerikas kontinentā.

SVĒTKU AKTA norisi vadīs *Aleksandrs Sprudžs* no Otavas, bet atklāšanas uzrunu teiks DV 2. globālo dienu rīcības komitejas prezidija priekšsēdis *Elmārs Krūka*. Piedaloties arī visu lielāko DV darbības zemju priekšniekiem, uzrunas teiks arī DV organizācijas priekšnieks *Vilis Hazners* no Ņujorkas, DV organizācijas goda priekšnieks *Vilis Janums* no Minsteres, Rietumvācijā, Brīvās pasaules latviešu apvienības valdes priekšsēdis *Uldis Grava* no Ņujorkas un Latviešu nacionālās apvienības Kanadā valdes priekšsēdis *Tālivaldis Kronbergs*. Akta laikā Austrālijas DV saime nodos savu dāvanu organizācijai — pagājušajā gadā izgatavoto Daugavas Vanagu standartu. Svētku aktā būs redzami arī visi Latviešu leģiona atsevišķo vienību kaujas karogi, kurus izdevies izvest uz Rietumiem.

KONCERTĀ Jāņa Norviļa godalgotās dziesmas diriģentes *Almas Skudras - Kārkliņas* vadībā dziedās Toronto jauktais koris Daina, papildināts ar Kanadas DV vīru koŗa dalībniekiem un Ošavas dziedātājiem. Ar 3 duetiem koncerta programmā piedalīsies arī jaunie dziedoņi — soprāns *Dace Kārkliņa* no Hamiltonas un tenors *Imants Barušs* no Toronto.

IEEJAS KARTES

šim kultūrāli un nacionālpolitiski nozīmīgajam notikumam, tāpat kā visiem pārējiem DV 2. globālo dienu sarīkojumiem, iepriekšpārdošanā dabūjamas, rakstot svētku rīcības komitejas kasierim Edmundam Pulciņam — 18 Parkside Dr., Hamilton 16, Ont., Canada. Čeki un naudas pārvedumi izrakstāmi uz Latvian Relief Society vārda.

Kāpēc klusēt?

(Pārnesums no 3. lpp.)

diegšana. Mums visiem labi zināms, ka pašlaik literāri darbi noveco. Pasaule pārveidojas tik strauji, ka tas, kas nesen likās utopija, šodien jau ir parasta parādība. Īstenība sen pārspējusi Žila Verna fantaziju.. Raķešu, džetu un kompūteru laikmetā tēlojumi par latviskajām pirtiņām, klētiņām, ķipīšiem, ganiņiem un piegulniekiem jau pieder pagātnei. Tā tad — latviešiem jāmeklē lasāmviela, kas piemērota šai dienai un varbūt arī rītdienai. Šaubos, vai ar pārspiedumiem, ar ielāpu piediegšanu vien pietiks.

Lai šo ielāpu piediegšanu labāk illustrētu, iesim soliti tālāk un jautāsim: kālab pūlēties ap jaunām romānu, stāstu un dzeju grāmatām pieaugušajiem? Kur paliek atkārtots izdevums? Tas viegli sasniedzams! Nekas nav jātulko! Tilta apgāds ir izdevis Janševska Dzimteni un Līgavu tepat Amerikā jau otru reizi. Tie ir tiešām prāvi romāni, ko lappušu ziņā nevar pārspēt pat Ģirts Salnais. Tātad — bagātīga lasāmviela. Atliek tik no jauna iespiest raksturīgākos virzienu pārstāvjus dzejā: teiksim — Frici Bārdu, Aleksandru Čaku, Jāni Medeni un piedevām Kārļa Krūzas trioletas. No tāda viedokļa, kā bērnu, tā pieaugušo garīgās barības sagāde ir tikai apķērības jautājums. Ja drosmes pietiek, tā var teikt!

Bet no seniem laikiem latviešu tautā ir diezgan dziļi iesakņojusies pārliecība, ka mākslas kalpi ir it kā pareģi, it kā garīgās dzīves vadoņi, lāpu nesēji, izturības stiprinātāji. Arī vēl tagad, īpaši vecās paaudzes skolotāji nesaprot, kāpēc jaunākā mākslas kalpu saime ir pametusi latviešu atvasītes? Tas arvien vēl ir neatbildēts jautājums. Domai, ka mākslas kalpiem ar saviem darbiem vajadzētu, līdzībā runājot, maksāt literāras nodevas, Andrejs Irbe atsaucas ļoti noteikti:

„...ar to viņš (Širmanis) aizkāris tematu, ko vajadzētu ienreiz godīgi izdiskutēt, lai īsā turpmākā runāšana atkal un atkal nebalstītos uz šīs dažu trimdas locekļu mūžīgās nodevu došanas... Šī griešanās pie adošo autoru sirdsapziņas un „nacionālās pienākuma apziņas" ar laiku sāk apnikt."

Liekas, pie šī jautājuma debates nevarētu būt pārāk garas. Proti, kamēr kāds mākslas kalps raksta latviski un sagaida, ka tam būs arī lasītāji — latviešu valodas pratēji, tikmēr, kā stāstnieks, tā romānists un dzejnieks nevar tikt vaļā no nodevu maksāšanas aiz tā vienkāršā iemesla, ka gaidītā lasītāju saime var arī nebūt. Un tāpēc par to jāgādā! Kopējiem spēkiem, plecu pie pleca neatlaidīgi sekojot izvēlētam plānam, var cerēt arī panākumus.

Kā ar nodevu maksāšanu īsti ir, to labi liecina piemērs no civilizācijas lauka: ceļi un tilti. Auto braucējiem var gadīties, ka par dažu, īpaši labi būvētu un uzturētu dižceļu lietošanu jāmaksā zināma nodeva par katru jūdzi vai tilta pārbraukšanu. Par citiem ceļiem jāmaksā aplinkus nodeva, krietni augsta, pieskaitīta katram benzīna galonam. Tā domāta ceļu, tiltu, būvēm un labošanai. Auto braucējam tomēr paliek izvēle: vai nu maksā un brauc, vai nemaksā un sēdi mājā. Tāda ir īstenība šai pasaules pusē. Dzīves dzelzs likums — teiktu nelaiķis Longins Ausējs. Ja kādam šis likums nepatīk, tā personīga darīšana, kas dzīves dzelzs likumu nekādā ziņā negroza.

Ne tikai civilizācijas, bet arī kultūras laukā ir ceļi un nodevas. Bijušas un būs. Nekas to nespēj grozīt. Patīk? Nepatīk? Tas cits jautājums.

Esmu vienis prātis ar Andreju Irbi, ka šī nodevu maksāšana nav viegla, īpaši jaunākās paaudzes literātiem, kas krietni pūlējušies atmest individuālu stilu un kopīgu interpunkciju. Bet velti gaidīt, ka kāds cits uzņemsies nodevu maksāšanu. Dzīves dzelzs likums ir bargs. Sevišķi asi tas skar tos, kam — Aleksandra Čaka vārdiem runājot — zem kājām smeldz svešas smiltis. Tem izvēle apmēram tāda, kāda auto braucējiem. Ne plašāka. Jārēķinās ar varbūtībām: var iegūt lasītāju atzinību; var arī, kā humoristi mēdz smieties, nomirt dabīgā nāvē — aiz lasītāju trūkuma.

Skaudra ir īstenība. Būs grūti to grozīt, varbūt pat neiespējami, jo zem kājām smeldz svešas smiltis... Tas šobrīd ir noteicējs faktors, arī tad, ja mēs Trauksmes zvanus apklusinātu.

Dace Ķuze (pa kreisi) un viņas māsa Sandra, skandējot tautas dziesmas. Viņas dzied arī Toronto latviešu biedrības sestdienas skolas bērnu korī. Foto: J. Līgers

PAKISTANAI DRAUD SAŠĶELŠANĀS

Pakistanas federālajai republikai, kuras teritoriju šķir 1000 jūdžu liels attālums, sadalot valsti Austrumpakistanā un Rietumpakistanā, draud sašķelšanās. Austrumpakistanas vadītājs šeiks Mujiburs Rahmans, kura partija valsts vēlēšanās ieguva lielu vairākumu nacionālsapulcē, pieprasīja plašu autonomiju Austrumpakistanai, bet tam pretojusies Rietumpakistana. Pakistanas federālās valdības prezidents ģen. Jahja vilcināja nacionālsapulces sasaukšanu, pret ko protestēja austrumpakistanieši un izsludināja ģenerālstreiku. Prezidents Jahja, kas jau 2 gadus valda ar kara-stāvokļa likumu, izsludinājis „policijas stundu". Uz protestētājiem par tās neievērošanu raidīti šāvieni. Nogalināto skaits nav oficiāli paziņots, bet galvaspilsētā Dakā vien bijis ap 300 kritušo.. Paziņots, ka par armijas nogalinātiem austrumpakistaniešiem, kas vadīja ielās protestus un streikus, ievadīs izmeklēšanu vēl pirms nacionālsapulces sasaukšanas, kuru ģen. Jahja izsludinājis marta beigās.

Austrumpakistanas 75 milj. iedzīvotāju, vairums bengaļu, jau sen protestējuši pret Rietumpakistanas domināciju ar tikai 25 miljoni iedzīvotāju. Bet tur ir stacionēta Pakistanas federālās valdības karaspēka lielākā daļa, kā arī ģen. Jahja, centrālā valdība. Sakarā ar Indijas aizliegumu pārlidot tās teritoriju, abas valsts daļas uztur saskari pa jūras un gaisa ceļu apkārt Ceilonai. Austrumpakistanas vadītājs Mujiburs Rahmans, iespējams, atrastu kādu kompromisa atrisinājumu, lai saturētu abas Pakistanas simboliskā kopā, bet studentu un strādnieku protesti pēdējās divās nedēļās, sakarā ar civilistu nogalināšanu sasniegusi augstu vilni un viņi pieprasījuši pilnīgu Austrumpakistanas neatkarību.

„Kārli," sieva pie brokastu galda izdevīgā brīdī saka vīram, „mums sarunās pamazām jākļūst uzmanīgākiem — Mudīte sāk šo un to jau saprast un jautāt nepatīkamas lietas." — „Kādas, piemēram?" tēvs vēlas zināt. — „Nu, piemēram, kādēļ gan es tevi īsti esot precējusi," sieva atbildi.

apdrošināšana plus
VALD. BEBRIS
1658 VICTORIA PARK AVE. SCARB
TEL. 759-0266

SARĪKOJUMU KALENDĀRS

TORONTO

Līdz 28. martam — J. Zuntaka gleznu izstāde Sv. Jāņa draudzes sarīkojumu telpās, 200 Balmoral Ave. Atklāšana 18. martā, plkst. 8 vak. Izstāde atvērta sestdienās un svētdienās no pl. 2—9 vak., pārējās dienās no pl. 6 — 9 vak.

28. martā — plkst. 5 pēcp. Latviešu namā tautas dziesmu vakars Piedalās Viesturs, Alsunga un Dainuvītes. Sarīkojums TLB sestdienas skolai par labu.

28. martā — pl. 4 p.p. Gaujas 14. gaidu vienības sarīkojums „Lieldienas brauc" Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu zālē.

3. aprīlī — pl. 8 vakarā Sv. Andreja baznīcā L. Garūtas kantāte „Dievs, Tava zeme deg" un citi skaņdarbi. Sv. Andreja ev.-lut. draudzes koŗa 19. gadskārtējais koncerts. Piedalās solisti, ērģeles un stīgu orķestris.

No 3. — 8. aprīlim — Erika Bierņa gleznu izstāde DV namā, 125 Broadview Ave. Atklāšana 3. aprīlī plkst. 5 pēcpusd. Izstāde atvērta no plkst. 6—9 vak,; svētdienās no plkst. 2—9 vak.

15. aprīlī — plkst. 8.30 vak. Magdas un Dzintara Veides no Austrālijas koncerts 175 St. Clair Av. West First Unitarian Church telpās. Koncertu rīko DV Toronto nodaļa.

18. aprīlī — pl. 4 pēcp. Latviešu namā Toronto Latviešu preses biedrības literāra pēcpusdiena ar jautra satura programmu.

1. maijā — pl. 8 vak. DV namā maija balle ar maija karalienes vēlēšanām.

15. maijā — ALT Vašingtonas ansambļa viesizrāde, Anšlava Egliša „Bezkaunīgie veči" Bickford Park vidusskolā, 777 Bloor St, W. Divas izrādes — pl. 2.30 un pl. 7.00 vakarā.

NIAGARA

24./25. jūlijā — Jaunatnes un draudzības dienas Niagarā.

VANKUVERA

17. aprīlī — plkst. 8 vak. Fisherman's Hall, 138 E. Cordova, jauniešu pavasara balle. Būs dejotāji no Edmontonas, Sietlas un Vankuveras.

SĪKĀS ZIŅAS

● Ziemeļīrijā, Belfastes apkārtnē, atrasta paslēptuve ar 4000 patronām, kas piemērotas krievu un ķīniešu automatiskiem ieročiem. Atrastas arī krievu ražotās šautenes, kādas lieto ziemeļvietnamieši Indoķīnā. Angļu spēki uzstādījuši gar Īrijas robežu radara ierīces, lai uztvertu ieroču un municijas kontrabandistus.

● Ņujorkas policijas komisārs devis rīkojumu ierobežot prostitūtes Manhetenā, Taimskvēra rajonā, pēc Rietumvācijas agrākā aizsardzības ministra „nolaupīšanas" mēģinājuma un itāļu rūpnieka noduršanas. 50 gadu vecais itāļu rūpnieks Paskvale Bottero tika sadurts Hilton viesnīcas ārpusē. Pirms savas nāves slimnīcā viņš policijai paskaidrojis, ka uzbrucējas bijušas trīs sievietes. Pēc pāris dienām ārpus viesnīcas 5. Avenījā Rietumvācijas agrākajam aizsardzības un finanču ministram 51 gadu vecajam Francim Jozefam Štrausam, kas vada kristīgo sociālistu savienību, tuvojies dzeltens auto ar trim sievietēm. Viena no viņām uzaicinājusi Štrausu iekāpt mašīnā. Kad viņš to noraidījis, kāda sieviete izlēkusi no auto un mēģinājusi viņu ar varu iebīdīt tajā. Cīņā viena no sievietēm izrāvusi Štrausam no kabatas naudas maku un aizbēgusi. Tajā atradušies 180 dolaru un 300 vācu marku. Vēlāk policija auto cimdu nodalījumā markas atradusi, bet dolari vairs nebijuši.

⊙ Anglija nolēmusi atsaukt no nemiernieku sašķeltās Ziemeļīrijas savas armijas kareivjus zem 18 gadiem, kad mežā atrada nošautus divus angļu karavīrus —brāļus, 17 un 18 g. vecus. Anglijas aizsardzības ministrs pavēlējis atvilkt arī 160 astoņpadsmitgadīgos karavīrus no tiem 8250 angļu karavīriem, kas cīnās iZemeļīrijā, lai uzturētu kārtību un mieru. Angļu armijā var pieteikties 16 g. v. jaunieši, bet viņus nesūta kaujas zonās, līdz 18 gadu sasniegšanai. Anglija tagad uzskata Ziemeļīriju par aktīvu kaŗa operāciju apgabalu. Ap 7000 protestantu un katoļu doku strādnieku soļoja kopīgās demonstrācijās pret karavīru nogalināšanu, kas pēc policijas domām ir ārpus likuma izsludinātās Īrijas republikas armijas darbs.

⊙ Austrumvācija pārbauda jaunu automatisku šāvienu iedarbes sistēmu, lai pastiprinātu savas rietumu robežas apsardzību. Pašreiz tā ir vislabāk nosargātā robeža Eiropā, ar mīnu laukiem, vairākkārtu dzeloņstiepļu žogiem un suņiem. Ar jauno sistēmu katrs robežpārbēdzējs, kas pieskarsies stieplēm, iedarbinās elektroniskus impulsus, kas savukārt automatiski izraisīs uz pārbēdzēju ložu lietu.

⊙ Reiz aizliegtais Staļina portrets atkal sācis parādīties uz krievu kinoteātru ekrāniem. Staļina valdīšanas laikā viņš tika slavināts vai katrā filmā, kas izbeidzās Chruščovam nākot pie varas. Tagad atkal viņa attēls sācis spokoties uz Pad. savienības kino ekrāniem.

⊙ Sarkanā Ķīna atsaukusi savas delegācijas sūtīšanu uz padomju komūnistu partijas 24. kongresu 30. martā Maskavā. Ķīniešu atteikšanās nebija pārsteigums, jo saspīlētās attieksmes abu komūnistisko milžu starpā turpinās. Nav arī zināms, vai pat sarkanās Ķīnas sūtnis piedalīsies kongresā kā novērotājs. Pēdējo reizi Pekinga nosūtīja uz Maskavu savu pilna apmēra delegāciju 1961. gadā, kad partijas 22. kongresā piedalījās Čuenlajs.

⊙ Ungārijas komūnistu partijas pirmais sekretārs Kadars sagaida tiešu sadarbošanos starp diviem lielākajiem saimnieciskiem blokiem — Rietumu koptirgus un komūnistu Comecon. Šī ziņa ievērojama ar to, ka tā atšķiras no agrākās naidīgās nostājas pret koptirgu. Kadars izteicies kādā intervijā, ka abi bloki reprezentē neitrālitāti un tāpēc ir ticams, ka viņš nodibinās kontaktu ar abām organizācijām.

⊙ ASV prezidents Niksons New York Times intervijā izteicies, ka Vietnamas karš varētu būt pēdējais, ko ASV izkaro un ka 1972. gada prezidenta vēlēšanu kampaņā vairs nebūs kaŗa jautājuma.

1971. gada jaunie modeli
CHEVROLET CHEVELLE
CAMARO
OLDSMOBILE CHEVY II
Tagad izdevīgākais laiks iegādāties pagājušā gada automašīnas par pazeminātām cenām
Robertson motors Ltd.
1555 DANFORTH AV., TORONTO 6.
HANS PLAUDE TALR. HO 6-1131
SAZINIETIES AR MŪSU FIRMAS LATVIEŠU PĀRSTĀVI:

Daugava
Latviešu namā 4
SAIŅI UZ BALTI
Bez muitas; Motocikli, zijas aparāti, ledusskap prasīt pirmās, jo to dau tināt pārtikas saiņus lī apģērbu saiņus līdz 19, drošināti. Mūsu veikal apģērbiem un citas pre
Ātra apkalpe ● S plkst. 9 rītā līdz 7 v
BALTIC EXP
480 Roncesv
Toronto 3, O
AUS
DĀMU
737 Bloor St. W.,
KAS? KUR? K
ALFRED STIKUTS REALTOR
A. BERZIŅŠ Real
Nekustami īpašumi, a
316 Harbord St
PAVASARA delikatešu veikals
361 RONCESVALLES AVE
VALUPE
VEIKALA UN DARBN
Ont., tālr. 533-2837
A. Kristaps
1095 Queen Str
EXP
HI-FI TV
BROADVIEW
105 DANF
Tel.: HO 5-9905.
A. EGLĪTI
17" —
21" —
23" —
161A Roncesvalles
ROSAR-MORRIS
TELEPHONE 924-1408
RŪPIGA
APBEDĪ
RO
ROSENE
Chartered
3335 Yonge St., Tor

Piedāvā dāvanām un pašu vajadzībām:

Daugavas Vanagu Grāmatnica

Latviešu namā 491 College St., Toronto 174, tālrunis 921-7121

- GRĀMATAS, visjaunākos izdevumus ieskaitot
- KERAMIKU
- KOKA IZSTRĀDĀJUMUS — pūra lādes, šķīvjus, svečturus, standartiņus
- AUDUMUS — sedziņas, spilvenus, grāmatu zīmes
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMUS — atslēgu maciņus, naudas makus, albumus, viesu grāmatas, adrešu grāmatas, grāmatu zīmes
- LATVIEŠU SKAŅU PLATES
- APSVEIKUMU KARTĪTES

Apskatiet — varbūt kas noderi

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.

Ātra apkalpe • Slēgts trešdienās • Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9—5 pēcp.

BALTIC EXPORTING Co.
480 Roncesvalles Ave.,
Toronto 3, Ont. tālr. LE 1-3098

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St. W., pie Grace, Toronto. LE 5-6792

KAS? KUR? KO? TORONTO

ALFRED STIKUTS REALTOR
A. STIKUTS, FRI.
Diplomēts Kanadas Realtoru Institūta biedrs
1363 Wilson Ave., Downsview, 248-0101
1851 Lawrence Ave. E. Scarboro, 752-1770

A. BERZIŅŠ Realty Ltd.
Nekustami īpašumi, apdrošināšana, obligācijas un notārs
316 Harbord Street, Toronto, Ont. 534-8447

PAVASARA LE 1-7353
delikatešu veikals un konditoreja
361 RONCESVALLES AVE Īpašnieks ST. ČUKULS

VALDE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkalis
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
VEIKALA UN DARBNĪCA 964½ Bloor St. W. Toronto 4
Ont., tālr. 533-2837

A. Kristapsona gaļas un gaļas izstrādājumu veikals
1095 Queen Street East, Toronto, tālr. 466-5152

EXPRESS T.V. SERVICE
HI-FI un TV DARBNĪCA, tālr. 769-6732
no plkst. 9 — pl. 9 vak.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS
105 DANFORTH AVE. (pie Broadview).
Tel.: HO 5-9905. *Ausma Miķelsons*

A. EGLĪTIS — TV RENTAL
17" — $ 8.- mēnesī
21" — $ 9.- mēnesī
23" — $10.- mēnesī
161A Roncesvalles Ave., Toronto, tel. LE 7-1401

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.
TELEPHONE 924-1408 • 467 SHERBOURNE STREET, TORONTO 9 ONTARIO
RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU
IZKĀRTOŠANA

RODOLFS ĶIRSIS
grāmatvedis — revidents
ROSENBLUTH & EGER
Chartered Accountants and Auditors
2325 Yonge St., Toronto 12, tālr. 481-5377, dzīv. 536-7715.

SAVIENOTAJĀS VALSTĪS

KALAMAZŪ

Kalamazū ev.-lut. draudzes padomes un pašpalīdzības fonda vēlēšanas, kuŗas ik pēc 3 gadiem izdara īpaši ievēlēta vēlēšanu komisija, beidzās 14. martā. Vēlēšanās varēja piedalīties personīgi, iemetot urnā savu balsi, jeb nosūtot pa pastu. Vēlēšanās piedalījās 68%, no līdzšinējiem padomes locekļiem ievēlot: A. Sildegu, A. Grāmatiņu, R. Ķeņģi, Arn. Kalnāju, K. Brūveri, V. Vitandu, F. Ritumu, A. Lilienšteinu, P. Līzenbergu, V. Dunkuli, J. Avotiņu, K. Zemitānu, R. Vizuli, Z. Jirgenu, O. Reinvaldu, J. Lapiņu, A. Kalnieti, M. Malcenicku, A. Kalniņu, J. Salnu un V. Rinkušu, bet no jauna — E. Bērsti, A. Mežsētu, A. Šintu, K. Krastiņu, A. Bārzdeli, J. Ragaini un J. Rapu. Jaunievēlētā padome 28. martā izraudzīs draudzes valdi. Pašpalīdzības fonda valdē ievēlēti visi līdzšinējie: E. Beltiņš, E. Bērstis, K. Brūveris, A. Kalniņš, J. Kupsis, J. Lapiņš, E. Pavasaris, F. Ritums un F. Roks.

Pārvēlētā DV apvienības valde 13. marta sēdē konstruējusies sekojoši: pr-ks Alfreds Minka, pr-ka vietn. Alfr. Ozoliņš, pr-ka vietn. un sarīkojumu daļas vad. J. Kalniņš, sekretārs Ed. Dirikis, kasieris R. Zaķis, biedrzinis un aprūpes daļas vad. — Z. Bērziņš, ārējās informācijas un jaunatnes vad. — Imants Minka un valdes loc. - grāmatvedis A. Elksnis. Revīzijas komisijā pr-dis V. Šmits, pr-ka v. Z. Balcers un sekretārs A. Bruņenieks.

Jelgavas skautu un Gaujas gaidu vienības 16. gada dienas atceres aktu Kalamazū ev.-lut. draudzes baznīcas sabiedriskas telpās ievadīja vecāku padomes pr-dis P. Līzenbergs. Vad. Ginta Sika ziņoja par gaidu vienību, kas gatavojas lielajai novada nometnei „Gaiziņkalns", kuŗa notiks no 27. jūnija līdz 3. jūlijam Gaŗezerā un gaidu 50 gadu jubilejas nometnei Kanadā. Skautu vien. pr-ks A. Lode nožēloja, ka vienībā jauniešu trūkuma dēļ nav mazskautu un skautu, bet ir dižskauti, 9 roveri, 2 vecskauti un 4 vaditāji. Apsveicēji skautu - gaidu darba sekmēšanai nodeva aploksnes. Māc. A. Piebalgs baznīcā noturēja skautu - gaidu dievkalpojumu.

Latviešu biedrības pārvēlētā valde 2. marta konstruēšanās sēdē saņēma jaunievēlētās valdes loc. P. Ozoliņa rakstu, kuŗā tas atlūdzas no valdes loc. pienākumiem. Valde kooptēja Kārli Kļaviņu, Richardu Freimani, amatus sadalot sekojoši: b-bas pr-ks O. Reinvalds, vicepr-ži J. Grotēns un J. Šverns, sekretārs K. Kļaviņš, kasieris E. Pavasaris, kultūras daļas vad. un inventāra pārzinis A. Bārzdelis, biedrzinis A. Znatnājs, valdes loc. un grāmatvedis R. Freimanis un loc. A. Šmits. Nama īres lietas pārzinās b-bas pr-ks O. Reinvalds.

Ievadot 27. febr. gadskārtējo DV Kalamazū apvienības biedru sapulci Latviešu b-bas namā, apv. pr-ks A. Minka ar klusuma brīdi godināja pag. gadā mirušos A. Arāju, J. Zandu un Klīvlendas DV pr-ku E. Dānielu. Biedru skaits audzis un pašreiz ir 118. Kasieris R. Zaķis kases pārskatā minēja, ka ieņemti 3288, 20, izdoti 2519,53 dol. Atlikums uz gada sākumu bijis 3273,09 dol. Revīzijas komisijas atzinumus sniedza A. Bruņinieks, izceļot iegūtās 10 Gaŗezera akcijas un kasiera akurāto darbību. Jauno budžetu sapulce apstiprināja 5320 dol. apmērā, paredzot jaunatnes atbalstam 200 dol. Par apvienības pr-ku ievēlēja līdzšinējo Alfredu Minku, bet valdē: Imantu Minku, Alf. Ozoliņu, R. Zaķi, E. Dīriķi, J. Kalniņu, A. Elksni un Z. Bērziņu. Revīzijas komisijā: Ž. Balceri, A. Bruņinieku un V. Šmitu. Nākošā gadā apvienībai piepildīsies 20 darba gadi.

Kalamazūt latviešu b-bas gadskārtējā biedru sapulcē 28. febr. plašākas debates izraisīja ierosinājums par Gaŗezera akciju iegādi. Atklāti nobalsojot vienojās iegūt 2 akcijas par 200 dol.. Sapulcē piedalījās 45 biedri. Ziņojumus par nozaŗu darbību sniedza: pr-dis O. Reinvalds, vicepr-ži P. Austriņš un J. Grotēns, sarīkojumu daļas vad. A. Bārzdelis, biedrzinis A. Znatnājs (pašreiz 199 biedri, pag. gadā kāt nākuši 14), kreditsabiedrības pārst. J. Venners, dāmu komitejas priekšniece H. Pole un novusa sekcijas vadītājs A. Blankenburģis. Tekošā gada budžetu apstiprināja 2816,00 dol. apmērā, paredzot jaunatnes atbalstam 230 dol., bet nama uzturēšanai 1870 dol. Biedru naudu noteica 6 dol.vīriešiem un 2 dol. sievietēm gadā. Revīzijas pārskatu sniedza J. Venners. Par b-bas pr-ku vienbalsīgi ievēlēja līdzšinējo Osvaldu Reinvaldu, bet valdē: J. Grotēnu, J. Švernu, E. Pavasari, A. Šmitu, A.Znatnāju, P. Ozoliņu un A. Bārzdeli, no kuriem 4 līdzšinējās valdes locekļi. Dāmu komitejā ievēlēja: H. Poli, V. Viganti, F. Ķiviseli, K. Ilenu, M. Reinvaldi, A. Znatnāju un E. Pavasaru. Revīzijas komisijā: J. Karpu, J. Venneri un E. Ozolu.

Lielupes (175.) vienības skauti kopīgi ar Skrundas (14.) skautiem no Grand Rapidiem nometņoja ziemas nometnē Gaŗezerā. Jauniešiem patika brīvā daba, makšķerēšana uz ezera ledus, slidināšanās ar ragaviņām un nakts rotaļa. Materiāli nometni atbalstījušas Dr. J. Pones un G. Grīviņa ģimenes.

„Retāk iegriežamies baznīcā, ar līdzekļiem esam čaklāki, bet kūtro maksātāju skaits nesamazinās" bija raksturīgākās iezīmes draudzes pr-ka K. Brūvera ziņojumā gadskārtējās Kalamazū ev.-lut. dr. padomes sēdē 28. februārī. Draudzē notikuši 57 dievkalpojumi ar caurmērā 73 baznīcēniem katrā. Kristīti 5 bērni, 9 iesvētīti, 2 pāri laulāti (1 jauktas laulības) un 4 miruši. Draudzē pavisam 405 dvēseles. Pagājušā gada 12.330 dol. lielais budžets devis 284 dol. atlikumu. Kopējās draudzes vērtības ir 98.063 dol. Padome pieņēma tekošā gada budžetu 12.176 dol. apmērā, nepaaugstinot draudzes nodevas, kuŗas jau pastāv 4 gadus; 30 dol. vīriešiem, 25 dol. sievietēm un 14 dol. studentiem. Kolektes pag. gadā draudzes kasei devušas 2465 dol; dāmu komiteja apgrozījusi 4869 dol. Par draudžu konferenci, ALAs darbu, Gaŗezeru un draudzes jauniešu darbu ziņoja V. Miķelsons. Revīzijas pārskatu nolasīja komitejas loc. A. Grāmatiņš.

Šis zemes gaitas 21. februārī beidza 90-gadu vecā Angelika Pone. 24. februārī no Kalamazū ev.-lut. latv. draudzes baznīcas uz Riversido kapsētas latviešu kapiem nelaiķi pēdējā dusā aizvadīja prāv. J. Turks un māc. A. Piebalgs. Svētbrīdi baznīcā ar solo dziesmām kuplināja tenors P. Lielzuika, brīvm. A. Kalnāja ērģeļu pavadījumā. Kapos aizgājējai atvadu vārdus teica un ziedus nolika Sv. Jāņa ev.-lut. draudzes pr-ks V. Grīnbergs, Kalamazū latviešu draudzes pr-ks K. Brūveris, dāmu komitejas pr-ce F. Zemitāne un rustikāņu vārdā P. Līzenbergs.

DV Kalamazū apvienība pabeidzot Ziemsvētku ziedojumu akciju konstatējusi, ka tajā piedalījušies 99 tautieši, nododot 416 dol., kas paredzēts grūtdieņu atbalstam.

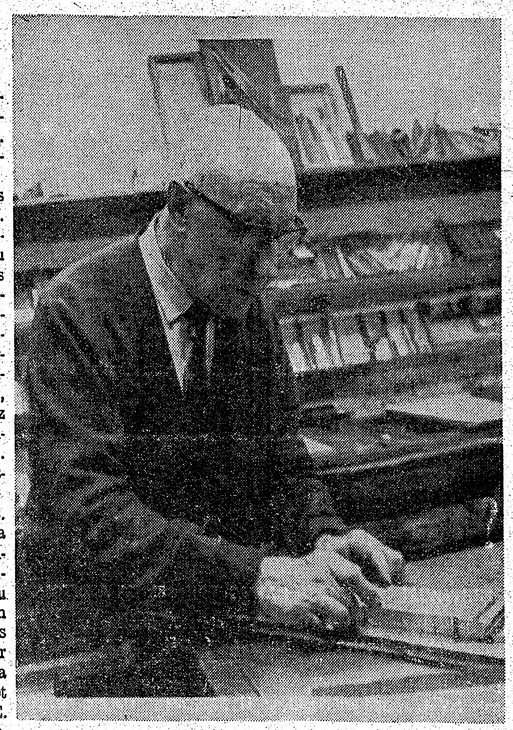

Māc. R. Ekšteins ir nevien Amerikas latviešu baptistu apvienības mēnešraksta „Kristīgā Balss" redaktors, bet piedalās arī tā techniskā apdarē. Augšējā uzņēmumā viņš redzams „aplaužot" žurnāla jaunāko numuru spiestuvē. Foto: J. Līgers

NOTĀRS
OSKARS PERRO
pieņem klientus katrā laikā iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto

KRĀSOTĀJS
labs darbs
mērenas cenas
Zvanīt Toronto
767-8779

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto 174
īzirē telpas
sarīkojumiem • viesībām
• klāj viesību galdus •
Tel. 922-2931

IZĪRĒJAMA
8 istabu dzīvojamā māja labā satiksmes rajonā.
Zvanīt Toronto
759-1853

Automechaniķis vajadzīgs
latviešu autoremontu darbnīcā. Vēlams ar darba pieredzi.
Laimon's Auto Service — 603 Gerrard St. E. Toronto 250,
tālr. (416) 466-0540.

VAJADZĪGS VĪRIETIS PIE BIROJA APTĪRĪŠANAS
DARBIEM
piecreiz nedēļā.
Lūdz zvanīt dienā
Toronto — 923-4725

Vai esat nokārtojuši abonementu?

Fotografiski darbi ar izcilu kvalitāti!
Pieprasiet informāciju
tel. 863-1166
par veikaliem jūsu rajonā pasūtinājuma nodošanai.
Benjamiņa filmu laboratorija
247 Richmond St. E., Toronto 2, Ontario.

65 vai pāri?

Tādā gadījumā jūs varētu saņemt arī palielināto garantēto ienākuma papildinājumu savai vecuma pensijai.

Pieprasiet to tagad!

Ja saņēmāt papildinājumu jau 1970. gadā . . .

jums varētu būt tiesības saņemt palielinātās maksas pēc 1971. g. 1. aprīļa. Tad apvienoto vecuma pensijas un garantēto ienākumu papildinājuma maksima kopsummu paaugstinās uz $135.00 mēnesī vieniniekam vai precētai personai, kuŗas vīrs vai sieva nav pensionārs, un uz $255.00 mēnesī precētam pārim, kas abi ir pensionāri ($127.50 katram).

Ja 1970. gadā nesaņēmāt papildinājumu . . .

jums varētu būt tiesības uz to, sākot ar 1971. g. 1. aprīli, jo jums atļautā ienākumu kopsumma ir paaugstināta. Gandrīz 300.000 vairāk kanadiešu profitēs no šīm pārmaiņām. Jaunā maksima vecuma un garantētā ienākumu papildinājuma kopsumma būs $135.00 mēnesī vieniniekam un $255.00 mēnesī precētam pārim, kas abi ir pensionāri ($127.50 katram).

Jūs jau saņēmāt informācijas brošūru un pieteikuma veidlapu papildinājumam. Ja domājat, ka jums tiesības uz to, bet neesat vēl aizpildījis un nosūtījis veidlapu, dariet to tagad. Garantētā ienākuma palidinājumu jums automatiski nepiesūtīs. Jums tas ik gadu jāpieprasa.

Informācijai un palīdzībai, lai noteiktu, vai jums tiesības uz papildinājumu, rakstiet vietējam Old Age Security Office zemāk minētajās vietās:

Jūsu apgabala Old Age Security biroji atrodas:

Building 102, Pleasantville
St. John's, Newfoundland
Phone (709) 726-3760

Dominion Building, 97 Queen St.
Charlottetown, P.E.I.
Phone (902) 894-6587

Ralston Building, 1557 Hollis St.
Halifax, Nova Scotia
Phone (902) 426-3711

Federal Building, 633 Queen St.
Fredericton, New Brunswick
Phone (506) 454-9711

15 Henderson St.
Quebec City, Quebec
Phone (418) 694-3332

685 Cathcart St.
Montreal, Quebec
Phone (514) 879-5750

789 Don Mills Rd., Don Mills,
Toronto, Ontario
Phone (416) 966-6000

MacDonald Building,
344 Edmonton St.
Winnipeg, Manitoba
Phone (204) 985-3640

Dominion Government Bldg.,
Scarth St. & Victoria Ave.
Regina, Saskatchewan
Phone (306) 523-9671

646 Federal Building, 107th St.
Edmonton, Alberta
Phone (403) 424-0251

1230 Government St.
Victoria, British Columbia
Phone (604) 388-3631

ISSUED BY THE DEPARTMENT OF NATIONAL HEALTH AND WELFARE
THE HONOURABLE JOHN MUNRO, MINISTER

ARĢENTĪNĀ NODIBINĀJUSIES MILITĀRA VARA

Arģentīnas brupotie spēki 23. martā gāza prezidentu Robertu Levingstonu. Cīņa par varu norisinājās miermīlīgi. Trīs ģenerālštāba virsnieki ieradās pilī un paziņoja prezidentam, ka viņš atcelts no valsts vadības. Militārā junta pārņēma valdību, kamēr valstī nodibinās „iespaidīgu un pastāvīgu demokrātiju". Juntu vada armijas ģenerālštāba komandieris ģenlt. Alesandro Lanuse ar gaisa spēku ģen. Karlosu Reju un flotes admirāli Pedro Gnavi. Militārās varas pārņemšana notika pēc prezidenta Levingstona mēģinājuma padzīt populāro ģenlt. Alesandro Lanusi, tādēļ ka viņš neapkaroja streikotājus, kas radīja miljoniem dolaru zaudējumus Kordobā pēdējo 10 dienu laikā. Otrs iemesls bija vēlēšanu novilcināšana 4—5 gadus. Ģen. Lanuse vadīja armijas kustību, kas vēlējās izsludināt vēlēšanas un nodot valsts vadību civilistiem. Pašreizējā militārā junta pirms 9 mēnešiem iecēla 51. g. v. Levingstonu par prezidentu. Levingstons bija Arģentīnas septītais prezidents 15 gadu laikā, viņu uzskatija par labā spārna centristu, kas iestājās par Arģentīnas rūpniecības ātru izveidošanu, mazāk paļaujoties uz tradicionālo lopkopību un zemkopību.

Lanusi ieskata par mērenu nacionālistu. Viņš dzimis Buenosairesā 1918. gadā bagātā zemes īpašnieku ģimenē. Beidzis valsts militāro akadēmiju 1938. gadā. Viņu ieslodzīja 1951. gadā pēc nesekmīga mēģinājuma gāzt Peronu. Kad 1955. gadā Peronu gāza un aizstāja ar ģen. Eduardo Lonardi, Lanusi atbrīvoja, paaugstināja par pltn. un iecēla prezidenta sardzes komandiera amatā. Ģenerāli Lanusi atbalsta armijas vienības visā valstī.

● Turcijas prezidents Cevdets Sunajs uzaicinājis 58 gadu veco tieslietu zinātņu profesoru Nihatu Erimu uzņemties jaunas valdības sastādīšanu pēc Suleimana Demirela kabineta atkāpšanās. Erims sāka apspriesties ar visiem partijas vadītājiem par koalicijas valdības izveidošanu. Armija prasīja Demirela valdības atkāpšanos, novērst chaosu valstī un izdarīt reformas. Erims apsolījis paātrināt agrārās reformas izvešanu un sadalīt lielos zemes īpašumus.

NOPIETNAS SEJAS NOPIETNAM DARBAM

Nesenajā Kanadas DV nodaļu delegātu sapulcē Toronto ieradās pārstāvji no visas Kanadas. Attēlā no kreisās — delegāti sapulces laikā: Kārlis Bencons (Alberta), Fricis Berģis (Ošava), Edmunds Pulciņš un Ēriks Robežgruntnieks (abi no Hamiltonas), Ernests Ronis (Bramptona) un Heinrichs Goldmanis (Britu Kolumbija). Foto: J. Liģers

KĀ LABĀ STRĀDĀ LAIKS?

Pēdējos 16 mēnešos Pad. savienība un ASV pastiprinājušas savas aizsardzības spējas, apbruņojoties ar spēcīgākām kodolieročiu galvām, jaunām raķetēm un pārbaudot jaunas bombardēšanas sistēmas. Šī pastiprinātā bruņošanās ir notikusi līdzšinējo SALT sarunu laikā.

Martā atkal turpinājās sarunas Pad. savienības un ASV starpā par stratēģisko ieroču ierobežošanu. Šīs sarunas sākās pirms 16 mēnešiem Helsinkos un turpinājās Vīnē.

Kā parasti, par sarunu rezultātiem ir divi uzskati — viens cerīgs, otrs — bezcerīgs. Optimisti izsakās, ka sarunu laikā vienmēr valdījis abpusēji labs garastāvoklis un ka būtu prātīgi bezjēdzīgo bruņošanos, kas abām valstīm izmaksā pasakainas summas, vismaz apturēt. Pesimisti turpretīm apgalvo, ka viņi ir priecīgi, ja sarunas vispār turpinās un ir norūpējušies, ka pasaule varētu nonākt „laika trūkumā".

Galvenais sastrēgums sarunās ir, ka amerikāņi un krievi nevar vienoties par to, kuŗi būtu un kuŗi nebūtu uzskatāmi kā stratēģiskie ieroči. Amerikāņu uzskats ir, ka tikai tos ieročus varētu apzīmēt par stratēģiskiem, kas varētu izsaukt vispārēju atomkaŗu, turpretim krievi pastāv uz to, ka tāds ir katrs ierocis, kas var sasniegt Pad. savienību.

Tā kā SALT sarunas ir slepenas, tad par to norisi klīst tikai baumas. Piem., ja Pad. savienība gribētu paturēt savu pretraķešu iznīcināšanas aizsardzības loku, kas izveidots ap Maskavu, tad amerikāņi būtu spiesti būvēt līdzīgu aizsardzības sistēmu ap Vašingtonu, jo nav jēgas, ka vienai valstij būtu kāda aizsardzības sistēma, bet otrai nebūtu. Politiskie komentātori uzskata tikai vienu atrisinājumu, ka aizsardzības raķešu sistēmas nebūtu nevienam no abiem partiem. Ja šajā punktā abas puses vienotos, tās varētu stipri samazināt savus militāros budžetus, jo par raķešu iznīcināšanas sistēmām tiek izdots visvairāk naudas.

Kamēr SALT apspriedes turpinās, pieņem, ka abas puses varētu bruņoties mazākā mērā nekā tad, ja šādas sarunas vispār nenotiktu. Amerikāņi tomēr izrādījuši sava veida nepacietību, ko uzskata par uzmudinājumu Maskavai pasteigties ar sarunām. „Bet krievi gan neliekas nobijušies, jo uzvedās, ka viņiem laika būtu diezgan," piezīmē Rietumu žurnālisti.

Jaunieši apvienojas

Nav jāmāk ne dejot, ne dziedāt, pat ne pareizi runāt latviski, vajadzīga vienīgi griba strādāt savā u.c. tautiešu labā Toronto ir deju grupas, kori, kristīgo jauniešu grupas un zināšanu semināri, bet tāda vienība, kas gribētu pulcināt latviešu jauniešus un sadarboties ar visām latviešu organizācijām, nebija. Tādēļ nodibinājās Toronto latviešu jaunatnes apvienība (TLJA).

Latviešu namā 16. martā notika sanāksme, lai pārrunātu TLJA darbību. Ziņojumu par apvienības izveidošanos sniedza Namejs Batraks. Valdē pašlaik darbojas Namejs Batraks, Aina Krūmiņa, Armands Siksna un Aleksandra Steinberga. Locekļu skaitu cer pavairot uz 13..

Kasē jau uzkrāts 200 dol., taču bez sabiedrības atbalsta iecerēto būs grūti īstenot. Jaunatnes dienu sarikošanai pieteikušies ap 30 jauniešu, vairāki arī no Hamiltonas. Tās notiks no 7. — 9 maijam. Programmā paredzēts jauniešu koncerts, balle — „Jauns un traks", paneļdiskusijas un citas norises.

Savā īsajā darbības laikā TLJA jau piedalījusies vairākos citos sarīkojumos un gatavojas DV 2. globālām dienām Toronto. Priekšā stāv izbraucieni ar kanū laivām, Jāņu sarīkojumi, mākslas izstādes. TLJA mērķis uzturēt ciešu sadarbību ar citām latviešu organizācijām.

Radās pārrunas par to, kādas būs TLJAs attieksmes ar citiem jauniešu pulciņiem Kanadā. Piemēram, vai TLJAs darbība, kas jau ir iesaistījusi vairākus jauniešus no Hamiltonas, netraucēs Hamiltonas jauniešu pulciņa darbību? Jānis Valdmanis paskaidroja, ka jau pirms vairākiem gadiem Toronto darbojies ļoti rosīgs jaunatnes pulciņš, bet tas ar savu darbību traucējis citu mazāku pulciņu patstāvību. LNJAK valdē būtu pārstāvami visi pulciņi no visām pilsētām.

Iztirzāja arī biedru maksas lielumu. Valdes priekšlikums bija 5 dol. pa diviem gadiem. Bet vai jaunieši būs ar mieru un spēs to maksāt?

Pārrunās piedalījās vairāki dalībnieki, kas gribēja ko teikt, bet viņiem neveicās ar latviešu valodu. Namejs Batraks paskaidroja, ka „mēs esam Kanadā un ne Latvijā". Ja kādam vieglāk izteikties angliski — „go ahead"!

Kā priekšzīmi rādot, Namejs trokšņotājus apsauca ar angļisko — „Shut up!"

Pārrunās par valodu radās jautājums arī par to, vai TLJAs apkārtrakstos nevajadzētu lietot arī angļu valodu, lai sacīto spētu saprast arī jaunieši ar vājām latviešu valodas zināšanām.

Iespaids no sanāksmes bija tāds, ka TLJA ir uz „palikšanu" — vismaz uz kādu laiku! Ja jaunieši atsauksies un vecākās paaudzes organizācijas palīdzēs un aicinās TLJA dalībniekus sadarboties, tad būs arī nākotnes izredzes.

Rita Baruša

Karavāna 71 Toronto

Šovasar jau trešo gadu Toronto notiks etnisko grupu festivāls — Karavāna (Metro International Caravan 71), laikā no 24. jūnija līdz 4. jūlijam. Karavāna 71 sniegs ceļojumu „apkārt pasaulei", neatstājot Toronto, ar tematu: „Pasaule ir jūsu rokās ar karavānas 71 pasī".

Karavānas pase dos tiesības apmeklēt 40 dažādus paviljonus, kas pārstāvēs Toronto imigrantus no dažādām pasaules daļām ar daudzo nacionālitāšu kultūru. Paviljoni būs īpatnēji dekorēti, varēs noklausīties nacionālo mūziku, noskatīties tautas deju uzvedumos, daiļamatniecības izstrādājumus, nogaršot katras tautas nacionālos ēdienus un dzērienus. Pilsētā notiks parāde, kuŗā piedalīsies dažādu tautību pārstāvji savos tautas tērpos. 1. jūlijā paredzēts jauniešu sojojums uz pilsētas valdes namu. Sojojums beigsies ar Kanadas dibināšanas dienas mūzikas un deju festivālu.

KANADAS ZIŅAS

MONTREALA

● Bārtas (33.) gaidu vienība Montrealā atceroties gaidu draudzības dienu 13. martā, rīkoja pankūku vakaru Latviešu namā. Aicinājumam atsaucās ap 45 dalībnieki. Gaidas sniedza dziesmu un kokļu priekšnesumus, vēlāk čakli apkalpojot arī viesus. Gaidu māmuļas rādīja savu māku pankūku cepšanā. Katram bija izdevība nogaršot un novērtēt 6 dažādas šķirnes ar kafiju un sīrupu piedevām.

● Par Montrealas bērnu vasaras nomtni Tērvetē vecāku un organizāciju pārstāvji apspriedās 17. martā Latviešu namā. Sanāksmi vadīja J. Lakats, kopīgi ar R. Brāzmu ziņojot par pagājušās vasaras nometnes darbību un kases stāvokli. 1970. gadā ieņemts 4109,83, bet izdots 3077,05 dol., atstājot atlikumā 1032,78 dol. Ēku un inventāra vērtība sasniedz 12.954,95 dol. No naudas līdzekļiem pašreiz virtuves izbūves fondā ir 1400 dol., bet saimniecisko lietu fondā 500 dol. Jaunajā valdē darbosies līdzšinējais nometnes atbildīgais vadītājs J. Lakats, viņa palīgs un informācijas lietu kārtotajs P. Agrums, finanču lietas kārtos R. Brāzma, audzināšanas lietas I. Steprāns, saimnieciskās lietas L. Plūme, izbūves lietas G. Hūns, bet sekretāres pienākumus veiks A. Rozenberga. Revīzijas komisijā ievēlēja E. Lāsumu, A. Plūmi un A. Ozoliņu. Nometne nākošā vasarā darbosies no 4. jūlija līdz 1. augustam. Nometnes vadība grib iekārtot virtuvi, kas jau padomā ilgāku laiku, bet nevarēja to plānot līdzekļu trūkuma dēļ. Izbūves vadītājs G. Hūns apņēmās izdarīt aprēķinus un plānošanu, lai virtuvi varētu lietot jau vasarā. —ms.

Pompidū uzvar 73 pilsētās

Franču komūnistu partija 22. martā ievērojami nostiprināja savu varu pilsētas vēlēšanās, kas rādīja, ka golisti sasnieguši mazu progresu valdības kontroles palielināšanā pilsētās. Kā valdība, tā kreisie oponenti apgalvoja, ka sasnieguši sekmes pilsētu pārvalžu vēlēšanu otrā gājienā. Bet nav politiskās sakāves pazīmju, kas varētu tieši norādīt tautas noskaņojumu par prezidenta Žorža Pompidū valdību. Valdībai ieguva kontroli Parīzē un uzticību tradicionālajā sociālistu apgabalā — dienvidrietumu Francijā. Valdības atbalstītāji var atzīmēt golistu koalicijas, kas valda Francijā kopš 1958. gada, ietekmes izplatīšanos.. Pašvaldību vēlēšanas beidzās ar Pompidū pārsvaru 73 pilsētās ar vairāk nekā 30.000 iedzīvotājiem, salīdzinot ar 78 pilsētām pirms vēlēšanām. Kreisais spārns un opozicijas centristi iznīcināja golistu mēģinājumu gūt kontroli pār Marseļu un Lilli. Komūnisti, kuŗu vairums un organizācija tos padara par galveno opozicijas partiju, guva vēlēšanās vairākumu 9 lielās pilsētās, iegūstot stingrākas pozicijas vienotās kreisā spārna frontes izveidošanā pret valdību.

GANDIJAS UZVARA VĒLĒŠANĀS

Indijas ministru prezidentes Indiras Gandijas valdošā kongresa partija ieguvusi divas trešdaļas vairākuma parlamenta apakšnamā, kāds vajadzīgs, lai izdarītu Indijas patversmes reformu bez citu partiju palīdzības. Kongresa partija no 514 sēdekļiem ieguvusi 350. Galvenā četru partiju opozicija ieguvusi tikai 49 sēdekļus. Pārējās bija partijas, kas simpatizē Gandijai, vai apgabalu grupas un neatkarīgie. 53 g. vecā Indīra Gandija ieguvusi labvēlīgus rezultātus, riskēdama ar vispārēju vēlēšanu izsludināšanu gadu pirms termiņa. Taču viņas iecerētās reformas var noraidīt augšnams, kur kongresa partijai ir tikai 90 no 240 sēdekļiem. Augšnamu notikušās vēlēšanas neietekmēja. Pērngad augšnams ar vienas balss vairākumu noraidīja Indiras Gandijas likumprojektu — atņemt agrākajiem Indijas valdniekiem, maharadžām, viņu privilēģijas un speciālos maksājumus no valsts kasēm.

PASMAIDĪŠANAI

„Ak Lilo, vai jubilejas svinības pie direktora Dižkociņa vakar nebija burvīgas?" vēl joprojām sajūsmināta, draudzenei jautā Beāte. — „O jā, mīļā, lielā pasaule..." arī jautātā jūsmo. „Vai tu ievēroji arī to šarmanto jauno kungu, kas visu vakaru no manis nenolaida ne skatiena?" — „Protams, kā nu ne," Beāte apliecina. „Tās bija privātdetektīvs, kas apsargāja dāvanas."

☆

Medicīnas studente galvaspilsētā paziņo saviem vecākiem kādā mazpilsētiņā: „Man ļoti žēl, mīļie vecāki, bet nākošajā nedēļas nogalē man nav iespējams jūs apciemot, jo gastrītis un nefrītis mani iegāzuši gultā un nelaiž no tās vēl laukā." Atbildē viņa saņem tēva telegrammu ar rīkojumu: „Nekavējoties izmet tos abus grieķus lauka un brauc šurp!"

☆

Skolas bērni mācību starpbrīdī skraida un draiskulojas pa pagalmu, tikai Ansītis ar krampjaini savilktu seju viens pats nekustīgi stāv malā. To ievēro dežurējošais skolotājs un jautā: „Ansīt, kas ar tevi? Kādēļ arī tu nespēlējies tāpat kā pārējie?" — „Es nevaru, skolotāja kungs," Ansītis nelaimīgā balsī atbild. „Man ļoti vajadzīgs iziet." — „Jā, kādēļ tad tu neej?" skolotājs pārsteigts vaicā. — „Taču ne tagad, starpbrīdī, skolotāja kungs," Ansītis nesapratnē paskatās jautātājā.

☆

MASKAVAI POSTS AR PADOMJU ŽĪDIEM

Maskavas rietumu korespondenti ziņo par ievērojamu skaitu vīzu piešķiršanu uz Izraēlu padomju žīdiem pēdējās divās nedēļās. Pēc iestāžu statistikas katru dienu emigrē 15 personas. Vairākos gadījumos uz vīzām bijis jāgaida tikai dažas dienas. Žīdu avoti atzīmēja nesenās nedēļās atvieglinājumus emigrācijas politikā. Janvārī piešķīra 2 izceļošanas vīzas dienā, februārī žīdu izceļotāju skaits pavairojās uz 6 personām dienā, bet martā — 15 personām. Padomju valdības pārstāvji vairs nerada tik lielas grūtības žīdu izceļošanai, ko īdi izskaidro ar 30. martā notiekošo 24. komūnistu partijas kongresu, kuŗa laikā padomju varasvīri vēlas izvairīties no nepatīkamiem incidentiem.

Pēdējās divās nedēļās 2 žīdu grupas, viena no Maskavas, otra no Latvijas un Lietuvas, iesāka „sēdēšanas streiku". Augstākās padomes namā, lai protestētu pret izceļošanas apgrūtinājumiem. Maskavas grupai, ap 30 personām, paziņoja tūlīt, ka varēs izceļot. Latviešu un lietuviešu žīdu grupai pēc padzīšanas no nama iekšlietu ministrs Ščelokovs paziņoja, ka viņu emigrācijas lūgumu izskatīs un lēmumu paziņos 10 dienu laikā. Pad. savienībā ārzemju pases izsniedz iekšlietu ministrija. Valsti var atstāt tikai speciālos gadījumos, jo padomju pavalstniekiem nav tiesības ceļot uz ārzemēm. Žīdi, kas saņēmuši izceļošanas atļaujas, tic, ka padomju valdība vēlas tikt vaļā no tiem žīdiem, kas publicē savas problēmas ārzemēs. Ar viņu izceļošanu mazināsies Rietumu interese par Padomju savienībā atlikušo 3 miljonu žīdu likteni. Pad. savienība nav publicējusi oficiālus datus, cik žīdu atstājuši valsti, ne arī cik daudzi iesnieguši emigrācijas lūgumus. Tikai valdības pārstāvji izteikušies, ka 1969. gads bijis „labs" emigrācijas gads, kad ap 2000 žīdiem atļauts izceļot, par rutīnas gadu uzskatot pagājušo, kad 1000 saņēma izceļošanas vīzas.

Maskavē ASV sūtniecības darbinieki steidzās palīgā krievu ārstam, viņa sievai un 2 meitām, kad padomju policija mēģināja viņu ar varu izvilkt no sūtniecības territorijas. Ārsts, 43 g. vecais Vasilijs Nikitenkovs vēlējās iegūt informāciju par izceļošanu, jo nav apmierināts ar dzīvi Pad. savienībā Kad Nikitenkovs ar ģimeni tuvojās ASV sūtniecības namam, viņiem izdevās izlauzt ceļu garām sargiem un ieiet sūtniecības īpašumā, kur viņiem sekoja krievu policisti. Iesākās grūstīšanās, un policijai izdevās izvilkt uz ielas viņa sievu psichiatri - neuroloģi ar abām meitenēm. Nikitenko pieķērās dzelzs vārtiņiem un sauca pēc palīdzības. Amerikāņu sūtniecības darbinieki aizkavēja ārsta aizvešanu. ASV sūtniecības politiskais padomdevējs iesniedza stingru protestu pret „sūtniecības territorijas pārkāpšanu". Dr. Nikitenkovs palika sūtniecībā vairākas stundas, kamēr nogādāja protestu padomju ārlietu ministrijā. Viņš lūdza informāciju par izceļošanu, un viņam izsniedza rakstveida atļauju ierasties sūtniecībā. Šo atļauju padomju policisti parasti respektē.

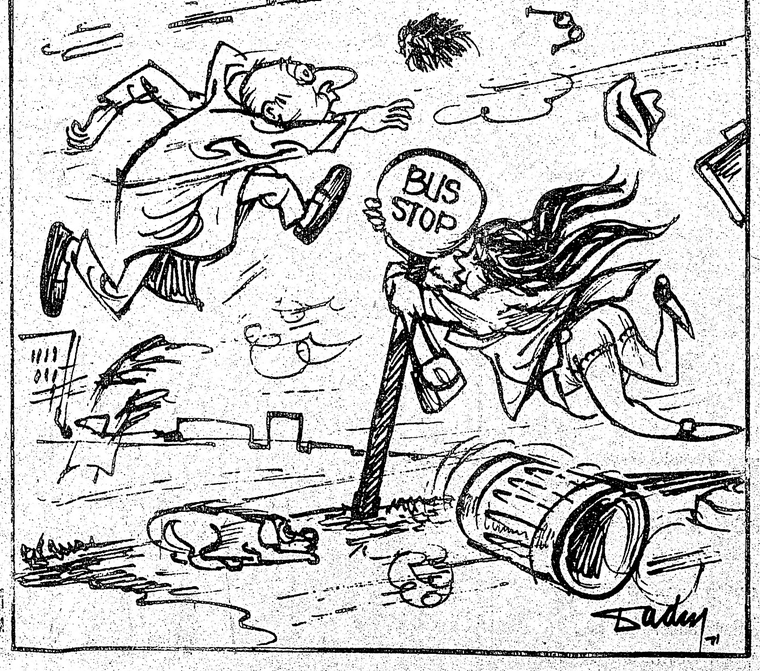

PAVASARA VĒJOS Dedža karikatūra

SPORTS

DV UZVAR LATVIEŠU YMCA KANADAS LATVIEŠU BASKETBOLA MEISTARSACĪKŠU PIRMĀ SPĒLES KĀRTĀ

DV ir tradicionālā Kanadas latviešu meistarvienība kopš daudziem gadiem. DV šāgada pirmā tikšanās ar latviešu YMCA vienību no jauna apliecināja, ka pagaidām grūti būs apdraudēt DV uzvaru, it īpaši, ja pretinieks nevar ierasties laukumā ar iespējami spēcīgāko vienību. YMCA devās cīņā bez saviem labākiem spēlētājiem — P. Sproģa, A. Dauguļa un mūsu basķetbola „profesora" Litavnieka. DV vienības sastāvā turpretīm bija visi „dūži".

Spēles sākums bija samērā izlīdzināts. Puslaika vidus daļā DV sāka „atrauties" un reizē ar to gados jaunākie YMCA spēlētāji „zaudēja galvu", pārgāja uz individuālu spēles veidu un metieni uz grozu tika sasteigti un kļuva neprecīzi. Puslaika pēdējās 10 minūtēs YMCA neieguva neviena punkta, bet DV rezultātu paaugstināja un nobeidza puslaiku savā labā ar 47:20.

Arī otrā puslaikā dominēja rutinētie DV spēlētāji un uzvarēja bez lielākas piepūles ar 89:54. DV spēles veids bija nosvērts un rādīja, ka vienībai vislabākās uzvaras izredzes arī šāgada meistarsacīkstēs. YMCA jaunie spēlētāji bija centīgi, bet izjuta „veco" vadības trūkumu.

DV vienībā spēlēja: J. Brikmanis — 24, A. Richters — 15, P. Misikovičs — 14, E. Petmanis — 13, A. Ezers — 8, U. Siksna — 7, J. Daugavietis — 4, J. Bramanis — 4. YMCA: V. Pālens — 21, E. Pilskalnietis — 9, A. Dārznieks — 8, E. Soste — 5, A. Liepa — 3, E. Jaunzariņš — 2, I. Plampe — 2, A. Ozoliņš — 2. **Z. Zentiņš**

AKTUĀLAIS KANADĀ

☆ Savā gadskārtējā asamblejā Ontario vidusskolu skolotāju federācijas 300 delegātu ar plaukšķināšanu pa galdu uzņēma priekšlikumu rīkot „darba atstāšanu" 5. aprīlī, ja provinces izglītības ministrs R. Velčs neatcels skolu pārvaldēm uzliktos izlevumu ierobežojumus. Federācijas bij. prezidents Dž. Vilkinsons šos ierobežojumus pat nodēvēja par lielāko krizi Ontario izglītības vēsturē", kas nozīmējot „skolu dehumānizāciju"...

☆ Toronto skolu pārvalde paziņojusi izglītības nodokļa samazināšanu 35 dol. apmērā gadā sakarā ar 16,5 milj. dol. atlikumu no pērnā 449 milj. dol. budžeta un provinces piešķīrumiem. Iestenībā šis samazinājums ir tikai acu apmānīšana, jo nekustamo īpašumu nodokļus pārvērtējot, tie tuvākajā laikā ievērojami „mainīsies uz augšu", runājot latviešu dzejnieka vārdiem.

☆ Rietumontario studentu komiteja pieprasījusi vetotiesības savu profesoru pieņemšanā vai paaugstināšanā, kā arī izstrādājusi plānu mācībspēku izvērtēšanai ikvienā fakultātē. Studentu komitejas izstrādātu ziņojumu par profesoriem un ik gadu tos iztirzātu ar mācībspēku pieņemšanas un paaugstināšanas komiteju. Agrāk līdzīgas studentu prasības noraidītas, jo universitātes 60 locekļu senātā ir tikai 3 studentu pārstāvji. Kopš 90% studentu nobalsojuši par tiesībām piedalīties mācībspēku pieņemšanā, senāts nostāju mainījis.

☆ Ontario jaundemokratu līderis Ļūizs (Lewis), neaicināts pieteikdamies runāt Toronto apdrošināšanas aģentu apvienības sanāksmē, 45 minūtes „slānīja" automašīnu apdrošināšanas nozares nespēju, izšķērdību un dārdzību. Ļūizs apgalvoja, ka valsts pārņemšot šo nozari, un jaundemokratu ierosinājumu drīz vien atkārtošot liberāļi un konservātīvie, jo publikas neapmierinātība ar šo apdrošināšanas nozari kļuvusi pārāk liela.

—ns